

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Եւրոպացիներու Հեղինակութիւնը Նժարի Վրայ

«Առնուազն հասկնալի չեն Ատրպէյճանի նախագահին նախօրէին կատարած շարք մը յայտարարութիւնները: Ես կը կարծեմ, որ այստեղ ե՛լ Ատրպէյճանը, ե՛լ միջազգային գործընկերները պէտք է առնուազն պարզաբանեն, թէ արդեօք այդ կը նշանակէ հրաժարուի՞նք Պրիւստի մէջ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւններէն», հարց տուաւ Հայաստանի վարչապետը խօսքը ուղղելով Եւրոպացի միջնորդներուն, ու անդրադառնալով Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի վերջին յայտարարութիւններուն, ուր ան նոր նախապայմաններ կը դնէ, անտեսելով Մայիս 14-ին Պրիւստի մէջ կայացած Փաշինեան-Ալիեւ-Միշել եռակողմ հանդիպումին, որուն աւարտին Եւրոպայի Խորհուրդի նախագահը յայտարարած էր որ, կողմերը ճանցած են միմիանց հողային ամբողջականութիւնը ու քննարկած՝ փոխադրութեան եւ տնտեսական ենթակառուցածքներու ապաշրջափակման, երկու երկիրներուն միջեւ սահմանազատման եւ սահմանային անվտանգութեան ապահովման աշխատանքներուն, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման համաձայնագրին, Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդին իրաւունքներու եւ անվտանգութեան հասցեագրման անհրաժեշտութեան:

«Ես յորդորած եմ Ատրպէյճանին ներգրաւուիլ դրական օրակարգի մշակման՝ երաշխաւորելու հայերու անվտանգութիւնը՝ միջազգային հանրութեան հետ սերտ համագործակցութեամբ: Ես բարձրաձայնած եմ նաեւ Պաքուի եւ Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան միջեւ թափանցիկ երկխոսութեան անհրաժեշտութեան մասին», ըսած էր Շարլ Միշել:

Վերջին օրերուն, Ալիեւ հանդէս եկաւ շարք մը յայտարարութիւններով, որոնց բովանդակութիւնը այն է որ, Պաքու ոչ մէկ ձեռով պատրաստ է խաղաղութեան: Նախ Մոսկուայի մէջ ան դարձեալ խօսեցաւ «Ձանգեզուրի Միջանցքի» մասին, որուն պատճառաւ տեղի ունեցաւ բանավեճ՝ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներուն միջեւ: Ապա, Լազիւի մէջ ան յայտարարեց, որ պէտք է լուծարուին Արցախի խորհրդարանն ու կառավարական այլ մարմինները, իսկ «հինգրիցը նախագահ կոչող անձը», ըսել կ'ուզէ նախագահ Արայիկ Յարութեանը, պէտք է յանձնուի Ատրպէյճանի իշխանութիւններուն: Ալիեւ կը պահանջէ նաեւ, Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը զբօսաշրջիկներու այցելութիւններու առումով մրցանշային տարի կը կանխատեսէ, եթէ անոր համար լուրջ խոչընդոտներ չըլլան:

Քերոբեանը այս մասին ըսաւ խորհրդարանին մէջ պիւտճէտային քննարկումներու ժամանակ:

Ան յայտնեց, որ 2023 թուականի առաջին չորս ամիսներուն Հայաստան այցելած է 630 հազար զբօսաշրջիկ, որ 35 տոկոսով բարձր է 2019 թուականի ցուցանիշէն: «Սա թույլ է տալիս մտածել, որ մենք կ'ունենանք մրցանշային տարի, եթէ լուրջ խոչընդոտներ չըլինեն», ըսաւ նախարարը:

10 տարի առաջ կատարուած հետազոտութեան համաձայն՝ մէկ զբօսաշրջիկը Հայաստանի մէջ կը ծախսէր 800 տոլարին մօտ գումար: Նախարարութիւնը նոր հետազոտութիւն ըրած է, արդիւնքները տակաւին վերջնական ամփոփուած չեն, բայց Քերոբեան նշեց, որ հիմա մէկ զբօսաշրջիկը Հայաստանի մէջ կը ծախսէ 1200 տոլար գումար:

Նախարարին խօսքով՝ փոխուած են նաեւ զբօսաշրջիկներուն սովորոթները: Զբօսաշրջիկները

Փաշինեան-Ալիեւ Բանավեճ՝ Եւրասիական Բարձրագոյն Տնտեսական Խորհուրդի Նիստին

Եւրասիական Բարձրագոյն Տնտեսական Խորհուրդի ընդլայնուած նիստը աւարտեցաւ Հայաստանի վարչապետին եւ հրաւիրելի կարգավիճակով անոր մասնակցող Ատրպէյճանի նախագահին բանավեճով: Այն սկիզբ առաւ այն բանէն յետոյ, երբ Նիկոլ Փաշինեան, ընդհատելով Ռուսիոյ նախագահին ամփոփիչ ճառը, որոշեց պատասխանել Իլհամ Ալիեւի կողմէ «Ձանգեզուրի միջանցք» ձեռնարկի մասին օգտագործման՝ նշելով, որ անով Ատրպէյճանը տարածքային պահանջներ կը ներկայացնէ Հայաստանին:

«Ցանկանում եմ ընդգծել, որ [եռակողմ] յայտարարութեան մէջ միայն մէկ միջանցքի մասին է խօսուում, դա Լազիւի միջանցքն է, որը պէտք է գտնուէր ուղիւստանցի խաղաղապահների հսկողութեան տակ, սակայն, ցաւօք սրտի, անօրինականօրէն արգելափակուած է Ատրպէյճանի կողմից: Միւս կողմից՝ ցանկանում եմ ընդգծել, որ Հայաստանը պատրաստ է ապաշրջափակել բոլոր փոխադրական եւ տնտեսական կապերը, որոնք անցնում են Հայաստանի տարածքով, դա մենք անուանում ենք հայկական խաչմերուկ, եւ մենք պատրաստ ենք բացել տարածաշրջանային հաղորդակցութիւնները

Հայաստան Զբօսաշրջիկներու Այցելութիւններուն Առումով Մրցանշային Տարի Կը Կանխատեսուի

Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը զբօսաշրջիկներու այցելութիւններու առումով մրցանշային տարի կը կանխատեսէ, եթէ անոր համար լուրջ խոչընդոտներ չըլլան:

Քերոբեանը այս մասին ըսաւ խորհրդարանին մէջ պիւտճէտային քննարկումներու ժամանակ:

Ան յայտնեց, որ 2023 թուականի առաջին չորս ամիսներուն Հայաստան այցելած է 630 հազար զբօսաշրջիկ, որ 35 տոկոսով բարձր է 2019 թուականի ցուցանիշէն: «Սա թույլ է տալիս մտածել, որ մենք կ'ունենանք մրցանշային տարի, եթէ լուրջ խոչընդոտներ չըլինեն», ըսաւ նախարարը:

10 տարի առաջ կատարուած հետազոտութեան համաձայն՝ մէկ զբօսաշրջիկը Հայաստանի մէջ կը ծախսէր 800 տոլարին մօտ գումար: Նախարարութիւնը նոր հետազոտութիւն ըրած է, արդիւնքները տակաւին վերջնական ամփոփուած չեն, բայց Քերոբեան նշեց, որ հիմա մէկ զբօսաշրջիկը Հայաստանի մէջ կը ծախսէ 1200 տոլար գումար:

Նախարարին խօսքով՝ փոխուած են նաեւ զբօսաշրջիկներուն սովորոթները: Զբօսաշրջիկները

Եւրասիական Բարձրագոյն Տնտեսական Խորհուրդի նիստը Մոսկուայի մէջ

երկրների ինքնիշխանութեան եւ օրէնքների համաձայն», նշեց Փաշինեան:

Հայաստանի վարչապետին այս յայտարարութիւնը Ալիեւ անպատասխան չթողեց. «Ես, ի հարկէ, չեմ փափաքիր բանավեճ սկսիլ, բայց քանի որ այստեղ մեղադրանք հնչեց, թէ մենք տարածքային պահանջներ ունինք Հայաստանէն, ես պէտք է նշեմ՝ նման նկրտումներ մենք չունինք: Պէտք է շատ մեծ ջանք գործադրել եւ շատ վառ երեւակայութիւն ունենալ, որպէս-

զի իմ խօսքերում տարածքային պահանջներ տեսնել: Ինչ կը վերաբերի «միջանցք» բառին, որ ես կ'օգտագործեմ, նոյն բառը ես կ'օգտագործեմ նաեւ «հիւսիս-հարաւ» միջանցքի մասին խօսելու ժամանակ: Միջանցք բառը ունի մէկուկու տարածքին հանդէպ ուսնաձգութիւն չի հանդիսանար»:

Փաշինեան-Ալիեւ մօտ տասը վայրկեան տեւած բանավեճը, որուն ընթացքին Ատրպէյճանի նախագահը կը պնդէր, որ Պաքուն Լազիւի միջանցքը ոչ թէ արգելափակած է, այլ անցակէտ տեղադրած է, իսկ Նիկոլ Փաշինեանը կ'ընդգծէր, որ Երեւանն ու Պաքուն պայմանաւորուած են տարածքային ամբողջականութեան փոխադարձ ճանաչման մասին, աւարտեցաւ Ռուսիոյ նախագահին միջամտութենէն յետոյ:

«Միջանցք, ճանապարհ՝ այդ

Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեան

աւելի շատ սկսած են տուներ վարձել, պանդոկի վրայ ծախսուելիք գումարները խնայել եւ գանոնք ուրիշ տեղ ծախսել:

Քերոբեան ընդգծեց, որ զբօսաշրջութիւնը տարբեր երկիրներուն մէջ տարբեր ձեւերով կը զարգանայ: «Բայց պէտք է ի նկատի ունենալ, որ զբօսաշրջութիւնը մասսայական շուկայում պատրաստ է ընդունելու»:

Հար.ը էջ 6

ՀՀ Վարչապետը Շնորհաւորած է Երտողանը՝ Վերընտրութեան Առիթով

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան շնորհաւորած է Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեպ Թայիպ Էրտողանը՝ ընտրութիւններուն վերընտրուելու առիթով:

«Ակնկալում ենք շարունակել համատեղ աշխատանքը մեր երկրների միջեւ յարաբերութիւնների լիարժէք կարգաւորման ուղղութեամբ», գրած է Փաշինեան Թուրքիոյ վարչապետին:

Ըստ նախնական հաշուարկի, Թուրքիոյ նախագահական ընտրութիւններու 2-րդ փուլին Էրտողան յաղթանակ տարած է՝ ստանալով քուէներուն 52.13%-ը, իսկ ընդդիմութեան թեկնածու Քեմալ Բըլըչտարօղլուն՝ 47.87%:

ՐԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍՈՒԼ

Ովքեր են Քաջալերել Ատրպեյճանին «Ձանգեզուրի Միջանցքի» Հարցում

3. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ովքեր են քաջալերել Ատրպեյճանին «Ձանգեզուրի միջանցքի» հարցում. ՌԴ-ն բարձր մակարդակով յայտարարում է, որ «արտատարածքային միջանցքի» մասին խօսք լինել չի կարող, բայց ներքին կարգով խրախուսում:

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանի մոսկովյան այցը, եթէ անգամ դրա արդիւնքում խաղաղութեան օրակարգի կեանքի կոչմանը նպաստող որեւէ զարգացման չհանգեցնի, նշանակալի կարելի է համարել տարածաշրջանային կոմունիկացիաների ապաշրջափակման համատեքստում կարեւոր արձանագրումներ անելու տեսանկիւնից:

Ինչպէս յայտնի է՝ հայկական վերլուծական-քաղաքական միտքը արդէն շուրջ երեք տարի՝ Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեան ստորագրումից յետոյ, կլանուած է տեղեկատուական հրապարակ նետուած վտանգաւոր մի խօսույթով՝ «Ձանգեզուրի միջանցք»: Որքան էլ ՀՀ իշխանութիւնները փորձում են տեղեկատուական մակարդակում չհզոքացնել թեմայի շրջանառումը, սաստել միջանցքի թեմայով խօսակցութեանը միտումնաւոր տոն տուողներին (այդ թւում՝ արտաքին խաղացող), միեւնոյն է՝ թեման ներհայաստանեան քննարկումները օրակարգից դուրս չի գալիս: «Կասկածի որդը», ինչպէս ասում են, կրծում է հանրային վստահութիւնը. իսկ գուցէ այնուամենայնիւ կայ՝ միջանցքի մասին պայմանաւորուածութիւն, ինչպէս ընդդիմութիւնն է պնդում՝ «բանաւոր խոստում»:

ԵԱՏՄ գազաթնափողովում տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակահատիկ, հնարաւորութիւն ստեղծուեց,

որ հրապարակաւ եւ տեսաւ տեսապարզաբանուել այս հարցը՝ ոչ լեզուի տիրմ, Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեանը հակասող խօսույթ, որը Ատրպեյճանն այս ընթացքում փորձում էր մատուցել որպէս այդ փաստաթղթից բխող պարտաւորութեան կատարում: Ուշագրաւ է, որ թեման բացեց հենց ինքը՝ «Ձանգեզուրի միջանցք» կապակցութիւնը շրջանառութեան մէջ դրած Ատրպեյճանի նախագահը՝ առիթ տալով բանավէճի նաեւ այն սուբիեկտի ներկայութեամբ, որը Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեան կողմ-երաշխաւորն է եւ որի անունը այս ընթացքում շրջանառում է միջանցքի պոստենցիալ շահառուների ցանկում: Խօսքը տուեալ դէպքում ՌԴ-ի մասին է: Ատրպեյճանի նախագահը անգղաւոր էր, գուցէ՝ միտումնաւոր, բայց «մատնեց» ՌԴ-ին՝ որպէս նման մտադրութիւնը խրախուսող ու աջակցող: «Ատրպեյճանը նախաձեռնել է «Ձանգեզուրի միջանցքի» ստեղծումը, դա մեր իրաւունք է՝ նախաձեռնել՝ ինչ-որ հնարաւոր է, այն ամէնն, ինչ մենք համարում ենք ճիշտ, լեզուի մէջ եւ որոնց աջակցում են այդ թւում ՌԴ-ն ու հայ-ատրպեյճանական շարքերութիւնների կարգաւորման գործընթացում ներգրաւուած այլ կողմեր», - յայտարարեց Ալիեւը: Չուշացաւ Փաշինյանի հակադարձումը: ՀՀ վարչապետի՝ առաջին հայեցքից անկեղծ զարմանքը՝ «առաջին անգամ եմ լսում, որ ՌԴ-ն աջակցում է այդ նախաձեռնութեանը», նկատենք, այնքան էլ «առաջին անգամ» չէր: Առաջին անգամ էր, գուցէ, որ այդ զարմանքը նա յայտնում էր Փութինի եւ Ալիեւի ներկայութեամբ:

Փաշինյանի թափանցիկ ակ-

նարկները. Ովքեր են Ատրպեյճանին քաջալերում «Ձանգեզուրի միջանցք»-ի հարցում:

Միջանցքի թեմայով թափ հաւաքող խօսակցութիւնների ֆոնին 2021 թուականի Նոյեմբերի 6-ին ՌԴ ԱԳՆ-ն յայտարարութիւն տարածեց, որում մասնաւորապէս անդրադարձ կար Ալիեւի մոգոնած տերմինին: «Պակաս կարեւոր է, - յատկապէս, այսպէս կոչուած «Ձանգեզուրի միջանցք»-ի շուրջ լրատուամիջոցներում շրջանառուող քննարկումների լոյսի ներքոյ, - որ եռակողմ աշխատանքային խմբի բոլոր մասնակիցները պայմանաւորուել են, որ բոլոր ապաշրջափակուող եւ նոր ստեղծուող տրանսպորտային երթուղիները գործելու են այն պետութիւնների ինքնիշխանութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան յարգման հիման վրայ, որոնց տարածքով դրանք անցնում են», - մասնաւորապէս ասուած էր Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեան մէջ տարին ամփոփող ՌԴ ԱԳՆ յայտարարութեան մէջ:

2021թ. Նոյեմբերի 7-ին Հանրային հեռուստատեսութեանը տուած հարցազրոյցում, արձագանքելով «կարելի է ասել, որ միջանցքի հետ կապուած զարգացումների թեման փակուած է» հարցին՝ Նիկոլ Փաշինյանն ասաւ թէ ինչ ասաց. «Թեման փակուած է դեռեւս 2020 թ. Նոյեմբերի 9-ին, երբ այդ յայտարարութիւնը ստորագրուած է եղել: Միեւնոյն ժամանակ շատ բարձր եմ գնահատում ՌԴ դիրքորոշման հրապարակայնացումը այդ հարցում, որովհետեւ, մեծ հաշուով, ՌԴ-ն այս հարցում երեք էլ այլ դիրքորոշում չի ունեցել: Ամենադժուար մասը հենց բանաձեւերի խնդիրն է, թէ ինչ բանաձեւերով պէտք է

կոմունիկացիաները բացուեն ու աշխատեն»: Այս յայտարարութեամբ Փաշինյանը, փաստօրէն, արձանագրեց, որ եթէ անգամ նախքան Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեան ստորագրումը խօսակցութիւններ են եղել նման միջանցքի թեմայով, ապա եռակողմ յայտարարութեամբ դրանց վերջակէտ է դրուել: Ասել է, թէ յայտարարութեան կեանքի կոչման մոգերատոր ՌԴ-ն, ի տարբերութիւն Ատրպեյճանի, յայտարարութեան 9-րդ կէտը մեկնաբանում է ըստ էութեան, ինչպէս որ շարադրուած է, այլ ոչ՝ «միջանցքային տրամաբանութեամբ»:

Իսկ արդէն Նոյեմբերի վերջին՝ սոյն հարցազրոյցից մօտ երկու շաբաթ անց, Փաշինյանի խօսքում արդէն լսելի էր անգանգ այն մասին, որ շահագրգիռ որոշ սուբիեկտներ ՀՀ-ի վրայ ճնշում են բանեցնում՝ սպառնալով խնդրոյ առարկայ միջանցքը բացել ուժով: Նոյեմբերի 23-ին տեղի ունեցած իր ֆէյսպուքեան ասուլիսում Փաշինյանը մասնաւորապէս յայտարարեց. «Այո, մեզ անընդհատ խփում են, ասում են՝ «Ձանգեզուրի միջանցք»: Ի՞նչ «Ձանգեզուրի միջանցք», ասում են՝ չտաք՝ ուժով ենք բացելու: Ո՞նց էք ուժով բացելու: Մեզ ասում են, որ քանի որ կարող են ուժով բացել, եկէք ուղղակի համակերպուենք, տանք: ...Մենք ասել ենք՝ ՀՀ-ն պատերազմ վարելու ու տարածքներ նուաճելու

Շար.ը էջ 6

Ինչ Վտանգ է Սպասում Արցախի Նախագահը

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

Արցախի նախագահ Արայիկ Յարութիւնեանը ստորագրել է հրամանագիր, որով խստացում է Արցախում գործող ռազմական դրութեան պայմանները: Մասնաւորապէս, ըստ հրամանագրի, արգելուած են բոլոր տեսակի հաւաքները, բացառութեամբ՝ «Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքի իրացման նպատակով, ինչպէս նաեւ Արցախի Հանրապետութեան տօների եւ յիշատակի օրերին կազմակերպուող հաւաքների, որոնք կարող են կազմակերպուել միայն Արցախի Հանրապետութեան կառավարութեան թոյլտուութեան դէպքում»:

Արայիկ Յարութիւնեանի հրամանագիրը սահմանափակում է նաեւ կարծիքի արտայայտման ազատութիւնը, արգելում տեղեկատուութեան որեւէ միջոցով Արցախի պաշտպանունակութեան, անվտանգութեան, տարածքային ամբողջականութեան, ինքնիշխանութեան, սահմանադրական կամ հասարակական կարգի, տնտեսութեան բնականոն զարգացման վերաբերեալ տեղեկութիւններ փնտնելը, ստանալը եւ տարածելը, այդ թւում՝ դրանց դէմ ուղղուած քարոզչութիւնը: Հրամանագիրը ստորագրելուց առաջ Արայիկ Յարութիւնեանը յայտարարել էր, որ դադարեցնում է բոլոր տեսակի քաղաքական խորհրդակցութիւնները, որոնց

մասին յայտարարել էր Սամուէլ Բաբայանի կազմակերպած յայտնի հանրահաւաքից յետոյ:

Նախագահ Յարութիւնեանը այդ մասին յայտարարեց Հայաստանի վարչապետի յայտնի յայտարարութիւններից յետոյ, որ հնչեցին նրա մեծ ասուլիսի ու նաեւ խորհրդարան-կառավարութիւն հարցուպատասխանի ընթացքում, որոնք վերաբերում էին Ատրպեյճանի տարածքային ամբողջութեանն ու Լեռնային Ղարաբաղին: Փաստացի, Նիկոլ Փաշինյանի այդ յայտարարութիւնները Արցախի նախագահին տուեցին քաղաքական քայլի հիմք, առիթ, որով նա յայտարարեց իրադրութիւնը ամբողջապէս իր նախագահական լիազօրութեան դաշտում հաւաքելու, դէֆակտօ իր ձեռքը վերցնելու մասին, եթէ Բաբայանի հանրահաւաքից յետոյ իրավիճակ էր, երբ կարծես թէ նշմարում էր Արցախում իշխանութեան վերաբաշխման միտում կամ առնուազն դրա շուրջ քննարկումներ: Աւելին, յաջորդիւ արդէն Արցախի նախագահը իր հրամանագրով իրաւական ամրութիւն տուեց իր քաղաքական որոշմանը:

Կրկնեմ, յատկանշական է, որ այդ ամէնի առիթ տուեց Նիկոլ Փաշինյանը իր յայտարարութիւններով: Միւս կողմից, այդ յայտարարութիւնների բովանդակութիւնն ինքնին, օբիեկտիւօրէն, անկախ դրանց տողատակային հնարաւոր շերտերից, Արցախն ու դրա քաղա-

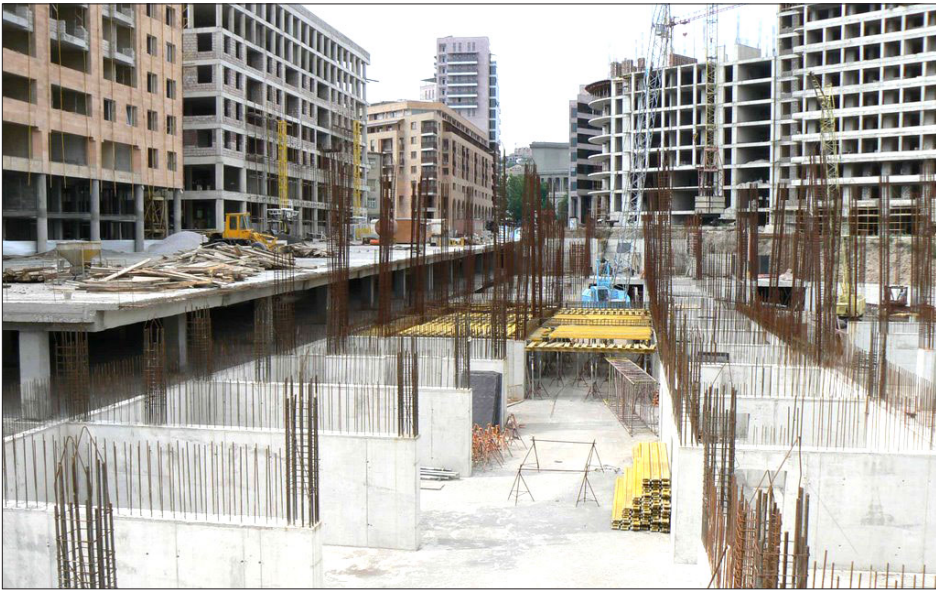
քական վերնախաւը դնում է նոր իրողութիւնների առաջ, առերեսում բարդութիւններին, որոնք Ստեփանակերտից պահանջում են սուբիեկտային լրջմիտ գործողութիւններ: Տուեալ պահին իհարկէ Արայիկ Յարութիւնեանի քայլերը որոշակիօրէն առաջացնում են հարց՝ դրանք լո՞ւ նախագահ Յարութիւնեանի՝ սուբիեկտութիւնն ամբողջող, թէ՛ նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի սուբիեկտութեան բարձրացմանն ուղղուած հայեցակարգային ճանապարհ բացող որոշումներ են: Խոշոր հաշուով, այն, ինչ արտայայտուած է Յարութիւնեանի քայլերով, բոլորովին չի հակասում այն իրավիճակին ու դրանից բխող մարտահրաւէրներին, որում այսօր Արցախն է: Միւս կողմից, անկասկած է նաեւ, սահմանափակումներին զուգահեռ, Արցախի իշխանութիւնը պէտք է ի վիճակի լինի ապահովել հանրային հնարաւորինս լայն ներառականութիւն այն հարցերում, որոնք վերաբերում են Արցախի սուբիեկտութեանն ու օպերատիւ եւ ռազմավարական խնդիրների լուծմանը: Հակառակ պարագայում, առկայ իրավիճակում օբիեկտիւօրէն հասկանալի քայլերը կարող են ունենալ խորացնել հանրային եւ քաղաքական տարբեր աստիճանի բեւեռացումները, ինչը չի կարող ունենալ կայուն եւ օգտակար արդիւնք:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱՋԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Վարչապետը Բնակարանաշինութեան Մէջ Միլիառաւոր Դրամներու Ներդրումը Ապագայի Զանդէպ Լաւատեսութեան Ցուցիչ Կը Զամարէ

Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ շինարարութեան ամենատարբեր փուլերուն կը գտնուի 55 հազար բնակարան:

Ազգային ժողովի մշտական յանձնաժողովներու համատեղ նիստին «ՀՀ 2022թ. պետական պիւտձէի կատարման մասին» տարեկան հաշուետուութեան նախնական քննարկումներու ժամանակ այս մասին յայտնեց վարչապետ Նիկոլ փաշինեան:

«Այսօր Հայաստանի Հանրապետութիւնում շինարարութեան ամենատարբեր փուլերում է գտնուում 55 հազար բնակարան:

Մէկը՝ նախագծման փուլում է, միւսը՝ կառուցման փուլում է, միւսում վերջին յարդարման աշխատանքներ են իրականացում սեփականատէրերին յանձնելու համար: Սա, կարծում եմ, ե՛ւ ընկերային, ե՛ւ տնտեսական, ե՛ւ նոյնիսկ քաղաքական շատ կարեւոր ցուցանիշ է: Սա նշանակում է, որ մարդիկ հաւատ եւ լաւատեսութիւն ունեն Հայաստանի ապագայի նկատմամբ, այլապէս այսքան միլիարներ չներդրումը բնակարանաշինութեան ոլորտում որեւէ այլ մեկնաբանութիւն չունի», ընդգծեց վարչապետը:

ՀՀ Իրաւապահները Դիմած ԵՆ ԱՄՆ-ին՝ Վարդան Ղուկասեանը Արտայանձնելու Զամար

«Հանրային Ձայն» կուսակցութեան նախագահ Վարդան Ղուկասեանը (Դոգ) շորթման մեղադրանքով կալանաւորելու որոշում կայացուած է. ՀՀ իրաւապահները դիմած են ԱՄՆ-ին՝ զայն արտա-յանձնելու համար

ՀՀ Քննչական կոմիտէն տեղեկացուցած է, որ ՀՀ ՔԿ ԵՔՔԿ ծանր յանցագործութիւններու քննութեան բաժնին մէջ նախաձեռնուած քրէական վարույթի նախաքննութեամբ ձեռք բերուած են բաւարար փաստական տուեալներ «Հանրային Ձայն» կուսակցութեան ղեկավարներ հանդիսացող «Դոգ» ծածկանունով յայտնի Վարդան Ղուկասեանի, Արտակ Գալստեանի, ինչպէս նաեւ՝ երկու այլ անձերու կողմէ խուճիկ կազմին մէջ քաղաքացի Տ.Ա. -ին 53.806.500 դրամին համարժէք 110.000 ԱՄՆ տոլար գումարի չափով շորթում կատարելու, ինչպէս նաեւ՝ ծառայութիւններու մատուցման քօղի ներքոյ գիշերային ակումբի պատասխանատու ներկայացուցիչին գոյքային պահանջներ ներկայացնելու, վերջինէն առանձնապէս մեծ չափերով՝ 60.000-100.000 ԱՄՆ տոլար գումարի չափով շորթում կատարելու վերաբերեալ:

Ձեռք բերուած փաստերու հիման վրայ վ. Ղուկասեանին եւ Ա. Գալստեանին, ինչպէս նաեւ վ. Ղուկասեանին՝ եւս երկու յանցակիցներու նկատմամբ խուճիկ կազմին մէջ առանձնապէս մեծ չափերով շորթում կատարելու համար յարուցուած է հանրային քրէական հետապնդում: Ա. Գալստեանին եւ նշուած երկու անձերուն ներկայացուած է մեղադրանք, անոնց նկատմամբ որպէս խափանման միջոց ընտրուած է կալանքը:

Շորթման մէջ մեղադրուող՝ Վարդան Ղուկասեան

Բացի անկէ, 2022 թուականի Նոյեմբեր 12-ին հանրութեան լայն շրջանակների համար հասանելի «youtube.com» եւ «facebook.com» ընկերային կայքերու իր անհատական էջերով հնչեցուցած է անձերու խումբին՝ պայմանագրային գինուորներու նկատմամբ, քաղաքական հայեացքներով պայմանաւորուած, բռնութիւն գործադրելու հրապարակային կոչեր եւ արդարացուցած անոնց նկատմամբ այդպիսի բռնութիւնը:

Քրէական վարույթի շրջանակներուն մէջ ձեռք բերուած են տուեալներ առ այն, որ վ. Ղուկասեանը կը գտնուի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ: Ելլելով անկէ՝ քրէական վարույթին առնչուող բոլոր անհրաժեշտ փաստաթուղթերուն փաթեթը, ինչպէս նաեւ վ. Ղուկասեանին յայտնաբերելու, գործող իրաւական մեխանիզմներով վերջինս ՀՀ իրաւասու մարմիններուն փոխանցելու հարցով անհրաժեշտ օժանդակութիւն ցուցաբերելու վերաբերեալ դիմուած է ԱՄՆ իրաւասու մարմիններուն:

Թմրանիւթի Գործով Միիրան Պօղոսեանի Նկատմամբ Յայտարարուած Է Զետախուզում

Առանձնապէս մեծ չափերով թմրամիջոցի մաքսանենգութիւն կատարելու գործով քրէական հետապնդում յարուցուած է «Մրգենի» ընկերութեան փաստացի սեփականատիրոջ՝ Մ.Պ-ի (Միհրան Պօղոսեան), նոյն ընկերութեան տնօրէն Լ.Ա-ի եւ պահեստապետ Ս.Գ-ի նկատմամբ, տեղեկացուցած է Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը:

Ըստ հաղորդման՝ վերջիններուս նկատմամբ, որպէս խափանման միջոց, ընտրուած է կալանքը, Պօղոսեանի նկատմամբ յայտարարուած է հետախուզում:

Մայիս 17-ին Հայաստանի Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութիւնը յայտարարեց մէկ թոնքօքայինի ներմուծումը բացայայտելու մասին: Այս յայտարարութենէն զրեթէ մէկ շաբաթ անց ԱԱԾ-ն բացայայտեց նաեւ թմրանիւթը ներկրած ընկերութեան անու-

ԴԱԶԿ Ոստիկան պետ Միիրան Պօղոսեան

նը եւ յայտնեց միայն մէկ հոգիի ձերբակալութեան մասին: Ձերբակալուածը ԴԱԶԿ նախկին պետ Միհրան Պօղոսեանի հետ առնչուող «Մրգենի» ընկերութեան ներմուծումներու եւ գնման բաժնի պետն էր:

Հայաստանի Մէջ Ռուսիոյ Զամակրողներուն Թիւի Կը Նուազի, ԱՄՆ-ինը՝ Կ'աճի

Ուքրանիոյ վրայ Ռուսիոյ կատարած քննաճառալ յարձակումէն յետոյ նախկին խորհրդային երկիրներուն մէջ նկատուած է Ռուսիոյ հանդէպ վերաբերմունքի վատթարացում: Այդ մասին կը վկայեն Gallup կեդրոնի կատարած հարցումներուն արդիւնքները:

Նախկին Խորհրդային Միութեան տարածքին, որ Քրեմլինը աւանդապէս համարած է իր շահերուն եւ յատուկ ազդեցութեան գօտին, Ռուսիոյ իշխանութեան գործողութիւնները ողջունող մարդոց թիւը աւելի քան 10 տոկոսով նուազած է:

Պատմականօրէն «Ռուսամէտ» համարող Հայաստանի, Մոլտովայի, Ղազախիստանի եւ Ատրպէյճանի մէջ Ռուսիոյ ղեկավարին գործելակերպը դատապարտողներուն թիւը գերազանցած է սատարողներունը:

Հայաստանի մէջ Ռուսիոյ ղեկավարութեան գործելակերպին հաւանութիւն տուողներու թիւի կրճատման զուգահեռ անձ է ԱՄՆ-ի եւ Զինաստանի հանդէպ համակրանք տածողներուն թիւը:

Ատրպէյճանի մէջ Ռուսիոյ հա-

մակրողներուն թիւը կրճատուած է 2,6 անգամ եւ կը կազմէ հարցուածներուն 23 տոկոսը:

Ղրղըզիստանի եւ Ուզպեքիստանի մէջ Ռուսիոյ համակրողներուն թիւը դեռ մեծ է, բայց այն նոյնպէս լրջօրէն նուազած է:

Բացի անկէ, ըստ Gallup-ի, պատերազմին հետեւանքով Ռուսիոյ իշխանութիւնը կը գրկուի նաեւ հարեւան երկիրներուն մէջ ապրող ռուսերու աջակցութենէն:

Gallup-ի հարցումներու պատմութեան 15 տարիներու ընթացքին առաջին անգամ էսթիմիոյ եւ Լաթուիոյ մէջ ծագումով ռուսերուն մեծ մասը բացասական գնահատած է Ռուսիոյ քաղաքականութիւնը: Այդօրինակ միտում արձանագրուած է նաեւ Ղազախիստանի մէջ ապրող ծագումով ռուսերու շրջանակին մէջ:

Միաժամանակ, ըստ Gallup-ի, Ուքրանիոյ, Պալէստինայի երկիրներու եւ յետխորհրդային մնացեալ պետութիւններու մեծ մասին մէջ Միացեալ Նահանգներու իշխանութեան վարկանիշը արդէն աւելի բարձր է Ռուսիոյ իշխանութեան վարկանիշէն:

Սիւնիքի Մարզպետը Կը Վստահեցնէ, Որ Ինքնապաշտպանութեան Զամար Ձէնք Կայ

Սիւնիքի մարզի սահմանամերձ բնակավայրերուն մէջ անհրաժեշտ ինքնապաշտպանութեան համար համապատասխան քանակութեամբ զէնք կայ:

Այս մասին լրագրողներու հետ ճեպագրուցին ըսաւ ՀՀ Սիւնիքի մարզպետ Ռոպերթ Ղուկասեան՝ անդրադառնալով այն ինդիքին, որ ատրպէյճանական դիրքերը այսօր շատ մօտ են եւ անհրաժեշտ է անվտանգային միջոցառումներ իրականացնել:

Անոր խօսքով՝ հասկնալի պատճառներով այդ հարցին առնչութեամբ շատ փակաիզօք չի բանար, միայն վստահութեամբ ընդգծեց, որ զէնք կայ սահմանամերձ բոլոր բնակավայրերուն մէջ:

«Բոլոր սահմանամերձ բնակավայրերում էլ կան զէնքեր: Կան մարդիկ, ովքեր ուզում են զէնքը

միշտ ունենալ իրենց հետ, ինչը միանշանակ ձիշդ է: Մենք պէտք է աչալուրջ լինենք: Դուք էլ հասկանում էք՝ եթէ զէնքի կրման, պահելու հետ կապուած յստակ կանոնակարգում չլինի, ապա այդ ամէնի հետեւանքով կարող են դժբախտ պատահարներ զրանցուել: Ասել, որ սահմանամերձ գիւղերում զէնք չկայ, սխալ է: Դրանք կան»:

Ըստ մարզպետին՝ նոյնիսկ առաջնագիծին վրայ կանգնած գինուորը, երբ դիրքէն կ'իջնէ, եւ հերթափոխ տեղի կ'ունենայ, միշտ զէնքը կը թողնէ գինանոցին մէջ:

Ան ընդգծեց, որ զէնքը մարզին մէջ այնքան է, որ քան անհրաժեշտ կը համարէ ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը:

ԼՈՒՐԵՐ

Մոսկուայի Մեջ Բննարկուած ԵՆ ԼՂ-ի Մեջ Մարդասիրական Իրավիճակը, Լաչինի Միջանցքին Ապօրինի Փակումը. Արդիւնքները Գոհացուցիչ Չեն. Փաշինեան

Խորհրդարանին մէջ տեղի կ'ունենան պիտօճեւային քննարկումները

Խորհրդարանին մէջ կազմակերպուած պիտօճեւային քննարկումներու ժամանակ անդրադառնալով Մոսկուայի մէջ կայացած Հայաստան-Ատրպէյճան-Ռուսիա եռակողմ ձեռնարկով բանակցութիւններուն՝ Նիկոլ Փաշինեան յիշեցուց, որ իրենք որդեգրած են խաղաղութեան օրակարգ եւ խաղաղութեան ռազմավարութիւն եւ կ'ընեն հնարաւոր ամէն բան այդ օրակարգը կեանքի կոչելու համար:

«Պէտք է տեղեկացնեմ, որ քննարկման թեմաներից մէկը վերաբերում էր Լեռնային Ղարաբաղում հաստատուած մարդասիրական իրավիճակին եւ Լաչինի միջանցքի ապօրինի փակմանը, այս թեման մենք քննարկել ենք նաեւ ՌԴ մեր գործընկերների հետ: Չեմ կարող ասել, որ այդ քննարկման արդիւնքները գոհացնում են, պիտի արձանագրէք, որ սա շատ ցաւալի իրավիճակ է, եւ ես նաեւ հրապարակային հնարաւորութիւն ունեցայ ասելու, որ Լաչինի միջանցքի փակումը տեղի է ունեցել ռուս խաղաղապահների աջքի առաջ եւ ներկայութեամբ, ինչը բաւականին մտահոգիչ է: Մենք շարունակելու ենք մեր քննարկումներն այդ թւում ռուսաստանցի մեր գործընկերների հետ այս իրադրութեան կարգաւորման ուղղութեամբ», ըսաւ Փաշինեան:

«Վճռորոշ Նշանակութիւն Ունի Պաքուի Եւ Նախկին ԼՂԻՄ-ի Մեջ Բնակող Յայերուն Միջեւ Երկխօսութիւնը». Շարլ Միշել

«Կը սպասենք Հայաստան-Ատրպէյճան շարաբերութիւններու կարգաւորման բանակցութիւններու շարունակութեան Բիշկէկի մէջ՝ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ», Թուրքիոյ վարչապետ Եւրոպական խորհուրդի նախագահը:

«Կարեւոր է վերահաստատել միմեանց ինքիշխանութիւնը եւ տարածքային ամբողջականութիւնը ճանջնալու յարգանքը, ինչպէս նաեւ յառաջ ընթանալ սահմանի սահմանազատման գործին մէջ, նաեւ նուազեցնել վտանգները սահմանամերձ շրջաններուն մէջ», գրած է

Ան նաեւ նշեց, որ մոսկովեան քննարկումներու թեմաներու շարքին նաեւ տարածաշրջանային հաղորդակցութիւններու բացումն էր, եւ հայկական կողմը շեշտած է, որ պատրաստ է տարածաշրջանային հաղորդակցութիւններու բացման:

«Խօսքը 2020 թուականի Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեան 9-րդ կէտով ընդգծուած հաղորդակցութիւնների մասին է, եւ մենք պատրաստ ենք շատ արագ այդ հաղորդակցութիւնների վերաբացմանը երկրների ինքնիշխանութեան եւ իրաւագօրութեան ներքոյ: Այս ընդգծումը մենք արել ենք: Մենք հիմա փորձում ենք աշխատել երկաթուղային եւ թակառուցուածքների բացման վրայ: Բայց նաեւ ուզում եմ ասել, որ մենք շահագրգռուած ենք, որ տարածաշրջանային հաղորդակցութիւնները բացուեն, եւ, ընդ որում, այստեղ էլ իմ ասած սկզբունքի շրջանակներում մենք բաւականին մեծ ձեռնարկներ ենք ցուցաբերում: Մենք բաւականին ձեռն ու կառուցողական դիրքորոշում ունենք եւ պատրաստ ենք գնալ այդ հաղորդակցութիւնների բացմանը: Համոզուած եմ՝ երբ դա տեղի ունենայ, եւս մի խթան կը լինի Հայաստանի տնտեսական զարգացման համար: Յաւոք, այդ հարցի լուծումը միայն մեզինից չի կախուած», եզրափակեց վարչապետը:

Շարլ Միշել: Եւրոպական խորհուրդի նախագահը ընդգծած է՝ «հիմա վճռական նշանակութիւն ունի Պաքուի եւ նախկին ԼՂԻՄ-ի մէջ բնակող հայերուն միջեւ երկխօսութիւնը՝ անոնց իրաւունքներուն եւ անվտանգութեան շուրջ»: «Կարեւոր է գերծ մնալ առաւելապաշտական դիրքորոշումներէ եւ ձգտել երկխօսութեան», գրած է Շարլ Միշել՝ նկատելով, որ «աւելի քան 30-ամեայ հակամարտութեանէն յետոյ վէճերը միայնակապէս չեն բուժուիր: Համարձակ որոշումներ են անհրաժեշտ»:

Արցախի Նախագահին Խօսնակը Պատասխանած Է Ալիեւին

Ատրպէյճանի նախագահը քաջ կը գիտակցի, որ Արցախի առանձին միաւոր ըլլալու գլխաւոր աղբիւրը այդ պետական հիմնարկներն են, եւ, փաստօրէն, այդպիսի պահանջներով ան կը ճանչնայ այդ հիմնարկներուն օրինականութիւնն ու կարեւորութիւնը: «Արցախի փրկումը»-ի հետ գրոյցին այս մասին նշած է Արցախի Հանրապետութեան նախագահի մամուլի խօսնակ Լուսինէ Աւանեսեանը՝ ի պատասխան Արցախի մէջ պետական մարմինները լուծարելու վերաբերեալ նախօրէին Ալիեւի արած յայտարարութեան:

«Միաժամանակ նախագահ Յարութիւնեանը պատրաստակամութիւն է յայտնել սկսելու միջազգային ձեռնարկով երկխօսութիւն՝ միջազգային իրաւունքի կանոնների եւ սկզբունքների, յատկապէս՝ ժողովուրդների իրաւահաւասարութեան եւ ինքնորոշման իրաւունքի, ուժի եւ ուժի սպառնալիքի չկիրառման, վէճերի խաղաղ կարգաւորման եւ տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքների հիման վրայ: Ատրպէյճանը հրադարարի մասին եռակողմ յայտարարութիւնից յետոյ առաջին անգամ չէ Արցախի ժողովրդի հետ սպառնալիքի լեզուով խօսում, մենք տեսել ենք եւ տեսնում ենք յարձակողական դրսեւորումներ՝ տեղական մարտական գործողութիւնների, շրջափակման, ուժանիւթային եւ այլ ճնշումների ձեռով:

Դրանց այս անգամ Ատրպէյճանի նախագահը աւելացրել է Արցախի ժողովրդի ընտրուած իշխանութիւնների վերաբերեալ ապօրինի պահանջները: Նախագահն ու

Ազգային ժողովը կրում են Արցախի ժողովրդի առաջնային մասնատար՝ ընտրուած ժողովրդավարական սկզբունքներով եւ Արցախի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան հիման վրայ: Իսկ Ատրպէյճանի նախագահը քաջ գիտակցում է, որ Արցախի առանձին միաւոր ըլլալու գլխաւոր աղբիւրը հէնց այդ պետական հիմնարկներն են, եւ, փաստօրէն, այդպիսի պահանջներով նա ճանաչում է այդ հիմնարկների օրինականութիւնն ու կարեւորութիւնը:

Հարաւային Կովկասում տեւական խաղաղութիւն ապահովելու միտումը միջազգային աշխոյժ ջանքերին գուգահեռ՝ Արցախի ժողովրդին ու պետականութեանն ուղղուած Ատրպէյճանի նախագահի հերթական սպառնալիքները նպատակ ունեն հարուածի տակ դնելու այդ ջանքերի արդիւնաւէտութեան հեռանկարը: Եւս մէկ անգամ ընդգծելով, որ Ատրպէյճանը չի յարգում միջազգային որեւէ սկզբունք եւ պարտաւորութիւն՝ նախագահ Յարութիւնեանը վերահաստատում է Մայիսի 23-ի իր ուղերձի դրոյթները՝ ուղղուած եռակողմ յայտարարութեան կողմերին եւ ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան խորհրդին», ըսած է Լուսինէ Աւանեսեանը:

Յիշեցնենք, որ նախօրէին Ատրպէյճանի նախագահ Ալիեւը բռնազրաւուած Բերձորի մէջ յայտնած էր, թէ «Ղարաբաղի հայերուն կը մնայ մէկ ճանապարհ՝ «աղբարկղը նետել կեղծ «պետական մարմինները», լուծարել խորհրդարանը եւ ենթակուրի Ատրպէյճանի օրէնքներուն»:

Պաքուն «Անհիմն» Կը Նկատէ Ալիեւի Լաչինի Եւ Ելոյթին Մասին ՀՀ ԱԳՆ Յայտարարութիւնը

Ատրպէյճանի Արտաքին Գործերու Նախարարութիւնը «անհիմն եւ կողմնակալ» համարած է Հայաստանի Արտաքին Գործերու Նախարարութեան յայտարարութիւնը կապուած Ալիեւի Լաչինի շրջանին մէջ ունեցած ելոյթին հետ:

«Հայաստանի ԱԳՆ-ի կողմէ տարած քայլին ամբողջականութիւնն ու ինքնիշխանութիւնը յարգելու անհրաժեշտութեան, Ատրպէյճանի ներքին գործերուն միջամտութեան անթոյլատրելիութեան եւ տարածաշրջանին մէջ անջատողականութեան նպաստող քայլերու վճռական կանխարգիլման վերաբերեալ Ատրպէյճանի նախագահին կոչերը միտումնաւոր խեղաթիւրելը կը վկայէ այն մասին, որ Հայաստանի ԱԳՆ-ն դասեր չի քաղեր պատմութենէն», ըսուած է Ատրպէյճանի Արտաքին Գործերու Նախարարութեան յայտարարութեան մէջ:

«Լաւ պիտի ըլլար, որ հայկական կողմը խաղաղութիւն հաստատելու ջանքերը խոչընդոտելու եւ կեղծ յայտարարութիւններ ընելու փոխարէն, ոչ թէ խօսքով, այլ գործով յարգէր մեր երկրի

տարածքային ամբողջականութիւնն ու ինքնիշխանութիւնը, այդ շարքին՝ Ատրպէյճանի Ղարաբաղի տարածաշրջանը», եզրափակած է Ատրպէյճանի ԱԳՆ-ն շեշտելով, որ «Ատրպէյճանը մտադիր է ձեռնարկելու բոլոր անհրաժեշտ քայլերը տեղի հայ բնակիչներու վերահամարկման համար»:

Պաշտօնական Երեւանը միջազգային հանրութեան ուշադրութիւնը հրաւիրած է Մայիս 28-ին Ատրպէյճանի նախագահին կողմէ հնչած յայտարարութիւններուն, պնդելով որ անոնք «միտում են վիժեցնելու Հայաստանի Հանրապետութեան ու միջազգային գործընկերներուն ջանքերը՝ ուղղուած տարածաշրջանին մէջ խաղաղութեան, կայունութեան եւ անվտանգութեան հաստատման»:

Հայկական արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւնը նաեւ ընդգծած է, թէ «աներկբայ է, որ Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութեան ճանաչումը չի կրնար մեկնաբանուիլ որպէս ԼՂ բնակչութեան դէմ ցեղային գտումներ իրականացնելու իրաւասութիւն»:

Փաշինեան-Ալիեւ Բանավեճ

Շարունակուած էջ 1-էն
ամէնը կարեւոր է, եւ այստեղ որոշակի հակասութիւններ կան: Սակայն, շատ աւելի կարեւոր է այն, ինչի մասին քիչ առաջ խօսեցան թէ՛ Ատրպէյճանի նախագահը

եւ թէ՛ Հայաստանի վարչապետը, որ սկզբունքային հարցի՝ տարածքային ամբողջականութեան խնդրին շուրջ պայմանաւորուածութիւն կայ՝ նոյնպէս սկզբունքային բնոյթի», յայտնեց Ռուսիոյ նախագահը:

Նշուեցաւ Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան Հռչակման 105-րդ Ամեակը

Առաջին Հանրապետութեան հռչակման 105-րդ տարեդարձին առթիւ Հայաստանի եկավարները կ'այցելեն Սարդարապատի յուշահամալիր

Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան հռչակման 105-րդ տարեդարձին առթիւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը Մայիս 28-ին Սարդարապատի հերոսամարտի յուշահամալիր այցելեց նախագահ Վահագն Խաչատուրեանի, Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեանի, ՀՀ բարձրագոյն դեկավարութեան եւ Հայաստանի մէջ հաւատարմագրուած դիւանագիտական ներկայացուցչութիւններու ղեկավարներուն հետ:

Վարչապետին շնորհաւորական ուղերձէն յետոյ հնչեց Հայաստանի Հանրապետութեան պետական օրհներգն ու տեղի է ունեցաւ սոսնական քայլերթ:

Նիկոլ Փաշինեան ծաղկեպսակ դրաւ Սարդարապատի ճակատամարտի հերոսներուն յիշատակը յաւերժացնող յուշակոթողին եւ յարգանքի տուրք մատուցեց անոնց յիշատակին, Հայոց ազգագրութեան թանգարանին մէջ ներկայ գտնուեցաւ նաեւ պետական պարգեւներու յանձնման արարողութեան:

Տօնին առթիւ շնորհաւորական իր ուղերձին մէջ վարչապետը ըսաւ.

«1918 թուականի այս օրը հայ ժողովուրդն իր պատմութեան մէջ առաջին անգամ կառավարման հանրապետական կարգով պետութիւն ստեղծեց: Առաջին անգամ մեր իրականութեան մէջ ստեղծուեց պետութիւն, որտեղ իշխանութիւնը պատկանում է ժողովուրդին:

Այս դարակազմիկ իրադարձութիւնը տեղի ունեցաւ կայսրութիւնները փլուզման, նոր կայսրութեան եւ աշխարհակարգի ձեւաւորման պայմաններում, երբ մեր ժողովուրդը Սարդարապատի, Բաշ-ապարանի, Ղարաքիլիսայի ճակատամարտերում կարողացաւ ապացուցել ապրելու իր իրաւունքը:

Բայց Առաջին Հանրապետութիւնն ընդամենը երկուսուկէս տարուայ կեանք ունեցաւ [...], չհասցրեց ինքն իրեն դիրքաւորել որպէս սեփական քաղաքացիների անվտանգութեան, բարեկեցութեան ու երջանկութեան միջոց, որովհետեւ, ըստ էութեան, խաղաղութեան եւ ոչ մի օր չունեցաւ իր գոյութեան ողջ ընթացքում: Սովոր, ցեղասպանութիւնից մազապուրծ գաղթականութիւնը, ներքին խժոժութիւնները, անտեսութեան, պետական հիմնարկների, պետականութեան մշակութի բազմադարեայ բացակայութիւնը, արտաքին ազ-

դեցութիւնը, պատերազմը՝ Առաջին Հանրապետութեան անկման պատճառ դարձան:

Սրանով, սակայն, Առաջին Հանրապետութեան դերն ամենեւին չի նսեմանում: Աւելի քան 540 տարուայ ընդմիջումից յետոյ հայ ժողովուրդը պետութիւն ունեցաւ, եւ առաջին անգամ ունեցաւ Հանրապետութիւն եւ այդ Հանրապետութեան դասերն այսօր անհրաժեշտ են:

Այդ բազմաթիւ դասերից այսօր ուզում եմ ընդգծել միայն մէկը. Հայաստանի Հանրապետութիւնում ապրելը քաղաքացու համար պիտի լինի յարմարաւէտ եւ շահաւէտ, բարեկեցութիւնն ու երջանկութիւնն այսօր պիտի լինեն եւ ոչ թէ հեռաւոր մի ապագայում եւ պատմական հանգոյցները հանգուցալուծելու պահը հիմա է եւ ոչ թէ յետոյ:

Առաջին Հանրապետութիւնը չունեցաւ ժամանակ. մենք դեռեւս ունենք: Առաջին Հանրապետութիւնը չկարողացաւ կանգուն մնալ 20 թուականի պատերազմից յետոյ, մենք կանգուն ենք 20 թուականի պատերազմից յետոյ եւ կառուցում ենք մի հայրենիք-պետութիւն, որն այստեղ է եւ հիմա է, եւ մենք այլեւս չենք գնալու նոր հայրենիք փնտռելու, որովհետեւ մեր հայրենիքը մեր պետութիւնն է:

Հէնց պետութիւնը կարող է լաւագոյնս արտայայտել իր հիմնադրի՝ ժողովրդի շահը: Իսկ այդ շահը պարտադրում է ունենալ անվտանգութիւն, բարեկեցութիւն եւ երջանկութիւն՝ մեր բազմաչարչար ժողովրդի համար, իսկ դա հնարաւոր է՝ հարեւանների հետ կարգաւորուած յարաբերութիւնների պայմաններում, միայն ու միայն խաղաղութեան պայմաններում, մի բան, որ չունեցաւ Առաջին Հանրապետութիւնը, մի բան, որ, ցաւօք, դեռեւս չունի Երրորդ Հանրապետութիւնը:

Հէնց այս է պատճառը, որ մենք որդեգրել եւ հետեւողական իրագործում ենք խաղաղութեան օրակարգը, որովհետեւ մեր բոլոր նահատակներն ընկել են յանուն սեփական ժողովրդի երջանկութեան եւ ոչ տառապանքի, ու բարեկեցիկ, զարգացած, ապրող ու անվտանգ Հայաստանն է, Հայաստանի Հանրապետութիւնը, Հայաստան պետութիւնը, որ պիտի յաւերժ խաղաղութիւն բերի մեր բոլոր նահատակների հոգիներին»:

Թուրքիոյ Մէջ Կը Փառաբանեն Թալէաթը, Էնվերը, Բնականաբար Հայաստանն Այլ Համապատասխան Սօսեցում Պիտի Ունենայ. Բազրատ Էստուկեան

Թուրքիոյ մէջ նախագահական ընտրութիւնները բաւականին խնդրահարույց անցան, ժողովուրդի աչքին առջեւ գեղծարարութիւններ եղան՝ մասնաւորապէս Ուրֆա քաղաքին մէջ տղամարդիկ իրենց ընտանիքի բոլոր կանանց փոխարէն քուէարկեցին, ինչ որ արգիւրուած է: Այս մասին Civic.am-ի հետ զրոյցին ըսաւ «Ակօս» թերթի խմբագիր Բազրատ Էստուկեանը:

Անոր խօսքով՝ Թուրքիոյ Ուրֆա քաղաքին մէջ միջնադարեան ֆէօտալիզմ կը տիրէ՝ ցեղապետեր կան, եւ այդ ցեղապետերը ամբողջ իրենց հպատակ ժողովուրդին անունով կրնան խօսիլ եւ, հետեւաբար, կրնան քուէարկել. յատկապէս կանանց փոխարէն քուէարկած են ամուսինները, եղբայրները, հայրերը:

Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեպ Թայիպ Էրտողան յաջողած է վերընտրուիլ Թուրքիոյ նախագահ միայն ընտրութիւններու երկրորդ փուլին՝ ստանալով ձայներու 52 տոկոսը: Բազրատ Էստուկեանի խօսքով՝ էրտողանը արդէն իսկ իր առաջին ելոյթներուն մէջ շարունակած է մեղադրել իր հակառակորդները, հետեւաբար Թուրքիոյ մէջ չեն ակնկալեր, որ յառաջիկայ 5 տարին խաղաղ կ'անցնի:

«Ակօս»-է թերթի խմբագիրին դիտարկմամբ՝ էրտողանի մրցակիցը՝ Քեմալ Բըլըչտարօղլուն պիտի չբողոքարկէ ընտրութիւններուն արդիւնքները՝ ընդհանուր ըմբռնում կայ, որ էրտողանը ընտրուած է:

Բազրատ Էստուկեանը յաւելեց նաեւ, որ Թուրքիոյ խորհրդարանին մէջ հայ ազգի միակ ներկայացուցիչը այս անգամ մասնագիտութեամբ բժիշկ Սեւան Սվաճիօղլուն է՝ էրտողանի կուսակցութե-

«Ակօս» թերթի խմբագիր Բազրատ Էստուկեան

նէն: Անոր խօսքով՝ իրենց սպասումները նախկին պատգամաւոր Կարօ Փայլանէն չեն արդարացած, մինչդեռ այս նոր պատգամաւորէն հայ համայնքը ակնկալիքներ ունի, որ կառավարութեան հետ գործ ունենալու պարագային միջնորդի դեր կը ստանձէ:

Անդրադառնալով Երեւանի մէջ «Նեմեսիս»-ի արձանի տեղադրման եւ Թուրքիոյ իշխանութեան կտրուկ արձագանգին եւ պահանջներուն՝ «Ակօս»-ի խմբագիրը նշեց, որ թրքական մամուլին մէջ չարժարծուեցաւ այդ թեման, ինչպէս նաեւ հասարակութիւնը չքննադատեց՝ սահմանափակուեցաւ միայն Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարին ելոյթներով:

Բազրատ Էստուկեանի համոզմամբ՝ «Նեմեսիս»-ի արձանը չքանդելը չի խաթարեր Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կայունացումը: Մեր զրուցակիցը ընդգծեց նաեւ, որ Թուրքիոյ մէջ կը փառաբանեն Յեղապայանութեան հեղինակներինը՝ Թալէաթը, Էնվերը, հետեւաբար Հայաստանն ալ համապատասխան մօտեցում պէտք է ունենայ:

Պէտք է Չգտինք ԵԱՏՄ Անդամ Երկիրներու Ձարգացման Բարձր Սակարդակին, Սակայն Հայաստանին Հասնիլը Դժուար է Փութին

Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փութին յայտնած է, որ հարկաւոր է ձգտիլ անոր, որ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան անդամ երկիրները հասնին զարգացման միեւնոյն բարձր մակարդակին: Միեւնոյն ժամանակ, Փութին եւս մէկ անգամ անդրադարձած է Հայաստանի ՀՆԱ-ի աճի կշռոյթներուն՝ ընդգծելով, որ Հայաստանին հասնիլը դժուար պիտի ըլլայ:

«Մենք համատեղ կը ձգտինք, որ մեր միութեան շրջանակներուն մէջ հասնինք զարգացման միեւնոյն բարձր մակարդակին: Ի հարկէ, մեզի համար դժուար պիտի ըլլայ հասնիլ Հայաստանին, այսօր մենք արձանագրած ենք, որ ՀՆԱ-ի աճը այնտեղ կազմած է 12 տոկոսէն աւելի: Սա շատ բարձր եւ լուրջ ցուցանիշ է», ըսած է Ռուսիոյ նախագահը:

Անոր խօսքով՝ հարկաւոր է այնպէս ընել, որ բոլոր 5 երկիրներուն քաղաքացիները, որոնք աշխատելու, սորվելու կամ առեւտուրով զբաղելու նպատակով կ'այցելեն Միութեան անդամ այլ երկիր,

Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փութին

իրենց յարմարաւէտ զգան՝ ինչպէս տան մէջ:

Փութինի խօսքով՝ անոր կարելի է հասնիլ միայն Միութեան ներքը ապրանքներու, ծառայութիւններու, ֆինանսներու եւ մարդկային դրամագլուխի ազատ տեղաշարժը 100 տոկոսով ապահովելու միջոց

Իրողութիւնը Ցաւեցնող է

ԲԱԳՐԱՏ ԵՄՈՒԳԵԱՆ

Գիտեմ որ վայել չէ յաճախ դիմել «Ես ըսած էի» ամփոսանքին: Սակայն ինչ ընես որ զարգացումները ակամայ կը յուշեն այդ անվայել արտայայտութիւնը: Երբ բանակցութիւնները Հայաստանի գործող իշխանութեան կը պարտադրեն պաշտօնապէս ճանչնալ Ատրպէյճանի հողային ամբողջութիւնը, մենք պիտի աղերսենք արցախահայութեան անվտանգութեան երաշխիքը:

Ալիեւ շատ յստակ արտայայտուած էր այս մասին: «Արցախահայութիւնը կամ կը յօժարի իմ երկրի քաղաքացի ըլլալու հանգամանքին, կամ ալ կը լքէ այս տարածքը» ըսած էր ան:

Պահ մը չիշենք մօտ անցեալը, երբ ներկայ նախագահի հայրը նոյն արցախահայութեան կը խոստանար աշխարհի վրայ նմանը չունեցող ինքնավարութիւն, պայմանաւ որ անոնք հրաժարէին անկախ պետութիւն հիմնելու կամ Հայաստանի միանալու իրենց պահանջներէն:

Այդ օրերու յաղթանակած տրամադրութիւնով ոչ ոք նկատի առաւ Հայտար Ալիեւի այդ խոստումը:

Մեր մօտ տիրող յաղթանակի տրամադրութիւնն էր, չըսելու համար ամբարտաւան շփացածութիւնը: Անցեալին բազում անգամներ գրած ենք պարտուածի հոգեբանութիւնը եւ արժանապատուութիւնը նուաստացնելու անպատեհութիւններու մասին: Ըստ երեւոյթի նման խորհուրդները լսելու ժամանակը չէր, քանի որ հաւաքաբար տարուած էինք դարեր ետք հող նուաճելու մոլուցքէն:

Յիշենք այդ օրերը, երբ հայրենի երկրի յուզական աշխարհը նկարագրող մեր երգիչ-երգչուհիները գինուորական համազգեստով բեմ կը բարձրանային եւ դարերու ընթացքին զարգացած հայահունչ երաժշտութիւնը մէկ կողմ թողե-

լով կը գոռային՝ «Հէյ», «Հո՛յ» բացազանչութիւններով:

Այս պահուն պարտինք խոստովանիլ թէ մօտ 70-ամեայ խորհրդային պետականութենէ ետք իբրեւ հաւաքականութիւն ամբողջովին անպատրաստից գտնուեցանք երրորդ հանրապետութեան ընդձեռած անկախ պետականութիւնը դիմազրաւելու համար:

Անհատական կամ կուսակցական շահերը գերազանցող պետական մտայնութիւնը եւ անոր կառույցները բացակայեցան մեր իրողութենէն: Քաղաքականութիւն վարեցինք միայն ու միայն օրուայ հրամայականները գոհացնելու նպատակաւ: Չունեցանք երկարատեւ աշխարհայեացք եւ այդ գրկանքը բաւականին սուղ արժեք բոլոր ազգի համար:

Որքան ցաւալի է հաստատել, թէ կատարուած բոլոր սխալները գործադրուեցան մեր աչքերուն առջեւ: Դիտեցինք հսկայ գործարաններու թալանումը: Առանց գիտակցելու այդ թալանուածին երկրի սեփականութիւնը ըլլալու իրողութեան, չիմարօրէն կարծեցինք թէ սովետապատկան հարստութիւնն է, որ կը յափշտակուի մերոնց՝ թաղի աղուոր տղերքի ձեռքով:

Նոյն չիմարութիւնով «հող տուող» կոչեցինք հակառակորդի հետ բանակցութիւններ վարելով խաղաղութիւն ապահովելու ջանքերը:

Երբ ազգով մէկ գլխիկոր ամօթխածութեամբ կը լսէինք Ռուսիոյ Դաշնութեան նախագահի յանդիմանութեան բնոյթով քննադատութիւնները, երբեմնի պոռոտախօսները նոյն թափով փողոց իջած էին իւրաքանչիւրս, յատկապէս ալ ժողովրդական յեղափոխութիւնով վարչապետի աթոռին դատապարտուած Փաշինեանը «դաւաճան» հռչակելու համար: Տակաւին պիտի շարունակենք հայեցի գաղափարախօսութեան մը բացակայութեան պատճառած փորձանքները դիմազրաւելու:

Ովքեր են Քաջալերել Ատրպէյճանին

Շարունակուած էջ 2-էն

յաւակնութիւններ չունի, բայց ՀՀ-ն պէտք է իր ինքնիշխանութիւնը պաշտպանի: Երբ մենք ասում ենք՝ պէտք է մեր ինքնիշխանութիւնը պաշտպանենք, մեզ ասում են՝ ո՞նց, դուք ուզում էք ձեր ինքնիշխանութիւնը պաշտպանել, վտանգաւոր է ձեզ համար: Դուք ուզում էք պետութիւն լինել, վտանգաւոր է ձեզ համար: Մենակ իրենք չեն ասում, կողքից Ատրպէյճանին քաջալերողներ կան շատ, ամենատարբեր կողմերից»: Ո՞ւմ նկատի ունէր վարչապետը «կողքից քաջալերողներ» ասելով, արդեօ՞ք ՌԴ-ին եւ Թուրքիային:

«Չանգեզուրի միջանցքի» մասին խօսակցութիւնները եթէ մտացածին լինէին ու ՀՀ ինքնիշխանութեան եւ անվտանգութեան համար իրական սպառնալիք չհանդիսանային, ապա դրանք չէին հասցուի ընդհուպ ՄԱԿ-ի ամպիոն: Նիկոլ Փաշինեանը (2022թ.) ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամպլիայում յայտարարեց, որ Ատրպէյճանը Հայաստանից արտատարած քային ճանապարհ է ուզում: «Ատրպէյճանն ակնարկում է, որ Հայաստանը պէտք է արտատարած քային միջանցք

տրամադրի եւ դա, ըստ իրենց, բխում է 2020 թուականի Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեան 9-րդ յօդուածից: Եռակողմ յայտարարութիւնը հրապարակային փաստաթուղթ է, - 9-րդ յօդուածով ոչինչ չկա միջանցքի, արտատարած քայնութեան եւ այլնի մասին: Ուրեմն ո՞րն է Ատրպէյճանի նպատակը: Ստեղծել նոր ճգնաժամ՝ որպէս Հայաստանի դէմ նոր ագրեսիայի եւ նոր տարածքային պահանջի պատրուակ», - յայտարարել էր վարչապետը:

Այս համատեքստում չիշեցնենք նաեւ «Հայկական ժամանակ» օրաթերթում «Հաւաստի աղբիւր» կեղծանունով տպագրուած հրապարակումը, որում նշուած էր՝ «ՀՀ տարածքով միջանցքի հիմնական շահառուներին է նաեւ Ռուսաստանը»: Ըստ այդ հրապարակման, որքան «ռուսական պաշտօնական հարթակները փորձում են հերքել ՌԴ-ի մասնակցութիւնը Հայաստանի սուվերեն տարածքով միջանցք բացելու՝ Ռուսաստանի նկրտումները, փաստերն այլ բան են վկայում»: Թերթը պնդել էր, որ միջանցքը Ռուսաստանին թոյլ կը տայ ազդեցութիւն ունենալ Ատրպէյճանից Նախիջեւան եւ

Եւրոպացիներու Յեղինակութիւնը Նժարի Վրայ

Շարունակուած էջ 1-էն

յաստանի բանակը դուրս հանել Լեռնային Ղարաբաղէն, հակառակ որ, Արցախի մէջ ներկայիս կան միայն Պաշտպանութեան Բանակի միաւորները:

Ալիեւ նաեւ չվարանցաւ Արցախի դէմ ռազմական գործողութիւններու դիմելու սպառնալիք հնչեցնելէ. հակառակ որ, հոն կան Ռուսաստանի խաղաղապահ ուժերը, որոնք 44-օրեայ պատերազմի ակարտիմ կողմերու համաձայնութեամբ տեղակայուած են այնտեղ, սակայն դժբախտաբար, Ռուսական կողմը հոս եւս կը թերամայ իր ստանձնած պարտաւորութիւնները կատարել:

Այս շարք, նախատեսուած է Շարլ Միշելի հովանաւորութեամբ մէկ այլ հանդիպում: Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի դեկավարները Քիշինեւի մէջ պիտի մասնակցին Եւրոպական Գագաթաժողովին եւ հոն կը սպասուի հնգակողմ հանդիպում Նիկոլ Փաշինեանի, Իլիամ Ալիեւի, Շարլ Միշելի եւ Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնի ու Գերմանիոյ վարչապետ Օլաֆ

Շոլցի մասնակցութեամբ:

Մագլցողական ելոյթներու զուգահեռ, Պաքու կը յայտարարէ որ, Քիշինեւի մէջ կրնայ խաղաղութեան պայմանագիր ստորագրուիլ, իսկ Երեւան կը հերքէ մնացորակարգի գոյութիւնը: Յստակ է որ, Ալիեւ կը փորձէ այս ժողովն առաջ եւս ինքզինք «խաղաղաւեր» ներկայացնելով օրօրէլ Եւրոպացիներուն: Ժամանակն է որ, վերջ տրուի մնացորակարարութիւններուն ու Եւրոպացիք պարտաւոր են դիմելու աւելի գործնական քայլերու, օրինակ ազդարարելով որ, կրնան վերջ տալ Ատրպէյճանի եւ Եւրոպայի միջեւ կնքուած կագի համաձայնագիրին, որ միայն անցեալ տարի Ատրպէյճանին ապահոված է 15 միլիար տոլարի եկամուտ:

Նժարի վրայ է Շարլ Միշելի եւ Եւրոպացի այլ խաղացողներու հեղինակութիւնը ու անոնց ուսերուն Կիյնայ պարտաւորեցնել Ատրպէյճանի բռնապետին՝ յարգելու սեղանի վրայ գոյացած համաձայնութիւնները:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Հայաստան Զբօսաշրջիկներու Այցելութիւններուն

Շարունակուած էջ 1-էն

հելու դէպքում այդ ոլորտում ներգրավուած կը լինի բաւականին շատ մարդ, իսկ դա կարող է ազդել երկրի ընդհանուր աշխատանքի արտադրողականութեան վրայ: Մեր նպատակն այն է, որ մենք մեր զբօսաշրջութիւնն աժան հատուածից տեղափոխենք միջին, միջինից

բարձր հատուած, որպէսզի ոչ այդքան շատ քանակի մարդ ներգրավուած ունենալով այդ ոլորտում՝ ապահովենք անհրաժեշտ տնտեսական եւ ֆինանսական ցուցանիշները»:

Նախարարը աւելի վաղ յայտնած էր, որ 2022 թուականին Հայաստան այցելած է 1 միլիոն 660 հազար զբօսաշրջիկ:

Որքան էլ Ալիեւը Մոսկուայում օրեր առաջ չբնեղանում էր, թէ «միջանցք» բառը միջազգայնօրէն ընդունուած տերմին է՝ սքոզելով այդ միջանցքի շահառուներին նկրտումները, ակնյայտ է, որ նա հենց արտատարած քային միջանցքը նկատի ունի գործածելով իր կողմից յօրինուած ու «Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութիւնից յետոյ աշխարհաքաղաքական բառապաշար» ներմուծուած կապակցութիւնը: Ոմանց համար «ռազմավարական ծրագիր» համարուող գերզգայուն թեմայով ծաւալուած բանավէճն ու Պաքուի բռնակալի հաւաստիացում-արդարացումները չենք կարծում, թէ մէկընդմիջտ կը փակեն միջանցքի թեմայով «օվերտոնի պահանջարուանանը»: Սակայն եւս մէկ անգամ տեսանելի դարձրին, որ ՌԴ-ն, լինելով Նոյեմբերի 9-ի յայտարարութեան կողմ եւ հանդուրժելով դրա միջաբ կէտերի ազդակող խախտումները, առնուազն դէմ չի լինի, եթէ Ալիեւը որոշի իր «լեզուի միջաբ կէտերին» յղում անելով՝ խախտել նաեւ կապուղիների ապաշրջափակմանը վերաբերող 9-րդ կէտն ու կեանքի կոչել ՌԴ-ի աջակցութիւնը վայելող «նախաձեռնութիւնը»:

Հետեւապէս հարց է ծագում՝ մեր ռազմավարական դաշնակիցը արդեօք կարող է լինել խաղաղութեան, եթէ կ'ուզէ՞ հայատրպէյճանական յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացի անաչառ մոտերատոր:

Massis Weekly

Volume 43, No. 21

Saturday, JUNE 3, 2023

Pashinyan: Aliyev is Abandoning Brussels Agreements, Demands Clarification

YEREVAN—Prime Minister Nikol Pashinyan has said that Azerbaijani President Ilham Aliyev made several incomprehensible statements on Sunday. He stated that Aliyev's latest statement requires clarification as to whether he is abandoning the Brussels agreements.

According to Pashinyan, Azerbaijan may be walking away from the recent understandings reached with Armenia, in response to Aliyev's latest threats of fresh military action against Armenia and Nagorno-Karabakh.

On May 28, Aliyev stated that besides recognizing Azerbaijani sovereignty over Karabakh, Yerevan must also fulfill several other conditions set by Azerbaijan. This includes delimiting the Armenian-Azerbaijani border on Baku's terms and opening a corridor to the Nakhichevan exclave, he added.

During a visit to the border town

of Lachin, he further remarked, "They must not forget that Armenian villages are visible from here."

Pashinyan stated that this threat contradicts the mutual recognition of each other's territorial integrity, which he and Aliyev reaffirmed at their May 14 meeting in Brussels.

"I believe that Azerbaijan and our international partners should, at the very least, clarify whether this means a renunciation of the understandings reached in Brussels," he addressed Armenian lawmakers. He emphasized the need for Armenian diplomats to seek an answer from their partners.

After the Brussels summit, Pashinyan confirmed his readiness to recognize the territorial integrity of Azerbaijan through a peace treaty currently under discussion by Baku and

Continued on page 4

Armenia Files Appeal with Strasbourg Court Over Kidnapping of Two Armenian Servicemen

YEREVAN — Two Armenian soldiers were captured by Azerbaijani forces late on Friday after a cross-border incursion on the weekend.

The ministry said that the soldiers, Harutiun Hovakimyan and Karen Ghazaryan, were ambushed and kidnapped after delivering water and food to Armenian army units guarding the border with Azerbaijan. It published

photographs of their abandoned military truck found in a wooded area in the southeastern Syunik province.

The Azerbaijani side claimed that Hovakimyan and Ghazaryan were taken prisoner during a sabotage attack on an Azerbaijani army outpost. It was quick to bring a string of criminal

Continued on page 4

US Reiterates the Need for Opening of Lachin Corridor for Commercial and Private Vehicles

WASHINGTON, DC — The United States put forward a number of proposals to Armenia and Azerbaijan during their foreign ministerial talks in Washington in early May, a senior State Department official has said.

"The peace process is moving forward. The secretary hosted the two foreign ministers in early May to work through some of the most contentious issues including, for example, the distancing of forces along the border, dispute resolution mechanism in the treaty that we are trying to facilitate agreement on, the rights and security of the ethnic Armenians in Nagorno Karabakh. These are a lot of the issues that we were working through," Principal Deputy Assistant Secretary in the Bureau of European and Eurasian Affairs at the U.S. State Department Dereck Hogan said at a Subcommittee Hearing in the House Foreign Affairs Committee.

He added that the U.S. has offered proposals to Armenia and Azerbaijan.

"We put forward a number of proposals that gave the two sides perhaps some bridging language there. So they've been taking that back and studying it. "Since then we have been working very closely with the Euro-

pean Union. EU Council President Charles Michel hosted the two leaders in Brussels a couple of weeks after we hosted the foreign Ministers. And they will be meeting again with the Chancellor of Germany, the President of France and the President of the EU Council to focus once again on what needs to be done to actually get this along the finish line," Mr. Hogan noted.

"When it comes to the Lachin corridor, it's something that the Secretary has been pushing very hard on, particularly when it comes to the opening of the corridor for commercial and private vehicles," he said.

Armenians Hacked with Israeli-Made Pegasus Spyware During War: Rights Group

NEW YORK -- A joint investigation between Access Now, CyberHUB-AM, the Citizen Lab at the Munk School of Global Affairs at the University of Toronto (the Citizen Lab), Amnesty International's Security Lab, and an independent mobile security researcher Ruben Muradyan, has uncovered hacking of civil society victims in Armenia with NSO Group's Pegasus spyware.

Israel's NSO Group became the center of controversy after an international media consortium in July 2022 reported that its Pegasus spyware was used in attempts to hack smartphones belonging to more than a dozen current or former world leaders, journalists, human rights activists, and executives

in some 50 countries.

The investigation has identified 12 individuals whose Apple devices

Continued on page 4

PM Pashinyan Congratulates Erdogan On Election Win

YEREVAN — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has congratulated Turkish President Recep Tayyip Erdogan on winning reelection in a weekend run-off vote.

"Congratulations to President Erdogan on his re-election," Pashinyan tweeted on Sunday evening shortly after the release of official election results that showed Erdogan winning over 52 percent of the vote.

"Looking forward to continuing

working together towards full normalization of relations between our countries," he wrote.

"We hope that after the presidential election in Turkey we will be able to continue the process of normalizing of our relations. This is also one of the highly important items on our agenda," Pashinyan told lawmakers at a joint committee session for preliminary debates of the 2022 government budget report.

Armenia's Economy Minister Predicts Record Number of Tourist Visits in 2023

YEREVAN -- Minister of Economy Vahan Kerobyan predicts that a record number of tourists will visit Armenia in 2023.

630,000 tourists visited Armenia in the first four months of the year, he told lawmakers during budget discussions. The figure is 35% higher than in 2019. "This allows us to predict that we will have a record year, if no serious obstacles happen," Kerobyan added.

Each international tourist spends an average of \$1,200 in Armenia, according to Kerobyan. He said that 10 years ago tourists were spending 800 dollars during their stay in the country.

"We have to take into account that habits have also changed: many foreign tourists prefer renting houses, saving on hotels and spending their money on other things," he said.

Kerobyan stressed that the last time a similar study was conducted 10 years ago: at that time, one tourist spent about \$800 in Armenia.

Kerobyan added that 1 million 660 thousand tourists visited Armenia in 2022. "This allows us to think that we will have a record number of foreign tourists this year if there are no serious obstacles," he noted.

Kerobyan stated that Armenia was 4th fastest growing economy in 2022, which amounted to 12.6%, Economy

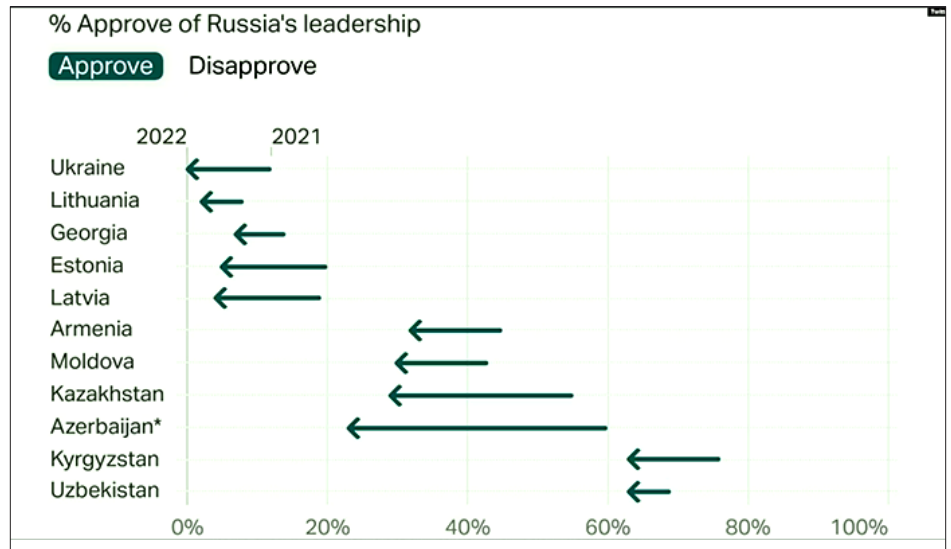

Minister Vahan Kerobyan reiterated today when speaking at a discussion on the state budget 2022 execution in parliament.

"The highest growth in the world was posted by Guyana, where oil production started in 2022 and the economic growth surged by 57%. Second and third were Fiji and St. Lucia, where growth was about 13-14 percent, mostly as a result of the resumption of tourism," he said.

Kerobyan noted that Armenia was followed by Ireland and Georgia. According to official statistics, Armenia's economic growth was 12.6% in 2022. GDP per capita rose from \$4,679 in 2021 to \$6,569.

Changing Tides: Declining Russian Support in Armenia, Rising Sympathy for the USA

WASHINGTON, DC — Following Russia's attack on Ukraine, attitudes towards Russia in former Soviet countries have significantly deteriorated, as indicated by recent polls conducted by the Gallup Center.

Traditionally regarded as a zone of interest and special influence by the Kremlin, the number of people who approve of the Russian government's actions has declined by over 10 percent in the former Soviet Union.

Even in historically "pro-Russian" countries such as Armenia, Moldova, Kazakhstan, and Azerbaijan, the number of individuals condemning the Russian leader's actions has surpassed those who support them.

In Armenia, alongside the decrease in approval for the Russian leadership, there has been an increase in sympathy towards the United States and China.

Notably, the number of Russian

sympathizers in Azerbaijan has decreased by 2.6 times, representing only 23 percent of the respondents.

While the number of Russian sympathizers remains relatively high in Kyrgyzstan and Uzbekistan, it has also experienced a significant decline.

Furthermore, Gallup's findings reveal that the Russian government has lost the support of Russians residing in neighboring countries due to the war.

For the first time in the 15-year history of Gallup polls, a majority of Russians in Estonia and Latvia hold a negative view of Russian politics. Similar sentiments have also been observed among Russians living in Kazakhstan.

Simultaneously, Gallup reports that in Ukraine, the Baltic states, and the majority of other post-Soviet states, the rating of the United States government now surpasses that of the Russian government.

Armenian Defense Minister Withdraws from CSTO Council Meeting in Belarus

YEREVAN — Armenian Defense Ministry Suren Papikyan did not participate in a regular meeting of the defense ministers of Collective Security Treaty Organization (CSTO) member states on Thursday.

The Armenian Defense Ministry gave no reason for Papikyan's failure to attend the meeting held in Belarus's capital Minsk.

Prime Minister Nikol Pashinyan and other Armenian officials have repeatedly accused Russia and other ex-Soviet states making up the alliance of not fulfilling their obligation to defend Armenia against Azerbaijani attacks.

Pashinyan said on Monday that he will pull his country out of the alliance "if we conclude that the CSTO has left Armenia."

The Russian Foreign Ministry spokeswoman, Maria Zakharova, claimed to be bemused by his remarks while warning of their potentially "dangerous" consequences.

Pashinyan hit back at Zakharova later on Wednesday, saying that she "cannot be my interlocutor."

"My interlocutors are the president and the prime minister of the Russian Federation," he told the Armenian parliament. "Even the Foreign Ministry spokesperson of a friendly and respected country like Russia cannot comment on my statements. She should just take note of my statements."

Earlier this year, Yerevan cancelled a CSTO military exercise planned in Armenia. The drills are due to be held in Kyrgyzstan soon. It is not clear whether Armenians soldiers will take part in them.

Speaking at the Minsk meeting, Russian Defense Minister Sergei Shoigu stressed the "importance" of Armenia's participation in such events.

"Armenia is a member of our organization, our ally," said Shoigu. "We are ... doing everything to stabilize the situation in the South Caucasus."

Shoigu also reaffirmed Russia's and other CSTO members' readiness to send monitors to Armenia's border with Azerbaijan. Echoing statements by other Russian officials, he claimed that the recent launch of such a monitoring mission by the European Union is part of the West's efforts to drive Russia out of the region.

Pashinyan's government has rejected the proposed CSTO mission on the grounds that the alliance has not condemned the Azerbaijani aggression against Armenia. It has given the same reason for refusing "military-technical assistance" offered by Armenia's CSTO allies last fall.

Armenia Improves Democracy Score in Nations in Transit 2023 Report

Country	Score	Change	Freedom House
Armenia	3.04 TO 3.11	35%	▲
Azerbaijan	1.07	1%	▼
Belarus	1.18 TO 1.11	2%	▼
Georgia	3.07 TO 3.04	34%	▼
Kazakhstan	1.36 TO 1.32	5%	▼
Kyrgyzstan	1.75 TO 1.68	11%	▼
Moldova	3.11 TO 3.14	36%	▲
Russia	1.32 TO 1.11	2%	▼
Tajikistan	1.11 TO 1.04	1%	▼
Turkmenistan	1.00	0%	▼
Ukraine	3.36	39%	▲
Uzbekistan	1.25 TO 1.21	4%	▼

NEW YORK (Armrdaio) — Armenia has improved the democracy score from 3.04 to 3.11 in the Nations in Transit 2022 report published by the Freedom House.

According to the report, in 2023, Democracy Scores declined in 11 out of the 29 countries in the report, and 7 countries earned improvements.

Ukraine, Moldova, and Armenia have steadily improved their democratic institutions in recent years, driven forward by civic activism and consequential elections, the report says.

The Freedom House refers to the authoritarian aggression in the Caucasus, noting that in 2020 Azerbaijan's military recaptured parts of Nagorno-Karabakh, and after 2020, the regime of President

Ilham Aliyev in Azerbaijan continued to pursue its territorial ambitions by military means.

"It launched a major incursion into the Republic of Armenia in 2022, and in early 2023 it further isolated the ethnic Armenians who remained in Nagorno-Karabakh by blocking a crucial road link under the guise of 'environmental protests'," the Freedom House notes.

"The expansion of Baku's control over Nagorno-Karabakh and parts of Armenia would eliminate the freedoms and security of local people in much the same way. Democratic governments must not ignore the danger. They should take every possible step to bolster Armenia's democracy and ensure the protection of all those living under or fleeing Azerbaijani rule or occupation," it adds.

Armenia Celebrates the Anniversary of Establishment of the First Republic

YEREVAN—On the occasion of the First Republic Day, Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan, together with President Vahagn Khachaturyan, Chairman of the National Assembly Alen Simonyan, and other representatives of the country's top leadership, visited the Sardarapat Memorial Complex.

In his congratulatory address on May 28, Nikol Pashinyan called the creation of the first republic in the history of the Armenian people with a democratic system of government, where power belongs to the people, an “epoch-making event.”

He noted that this happened “in the context of the collapse of empires, the formation of a new empire and a new world order, when in the battles of Sardarapat, Bash-Aparan, and Karakilis, our people were able to prove their right to life.”

“However, the First Republic lasted only two and a half years, partly because, having won the battle for existence, proclaiming the state, we did not have time to formulate our vision of life

state and for the first time found a Republic, and the lessons of this Republic are on our table today.

Today, I want to highlight just one of these many lessons: life in the Republic of Armenia should be comfortable and beneficial for a citizen, well-being and happiness should be today, and not in some distant future, and the time for unraveling historical knots is now, not later.

The First Republic did not have enough time; we still have it. The First Republic could not survive after the war of 1920; we are standing after the war of 2020 and building the Motherland-state that exists here and now, and we will no longer look for a new Motherland because our Motherland is our state.

This state is both an end and a means. It is the goal because only the state can best express the interests of its founder, the people; and it is a means because only the state can best express the interests of its founder, the people. And these interests dictate to us that security, well-being, and hap-

in an independent state, failed to make life in the first republic comfortable and beneficial for ourselves.

The First Republic never managed to position itself as a means of security, well-being, and happiness for its own citizens, since, in fact, during its entire existence, it did not have a single day of peace. Famine, emigrants who escaped the genocide, internal strife, the centuries-old absence of economic institutions, state institutions, the culture of statehood, foreign influence, and war caused the fall of the First Republic.

This, however, in no way detracts from the role of the First Republic. After more than 540 years of interruption, the Armenian people found a

pininess be ensured for our long-suffering people, and this is possible under the conditions of regulated relations with neighbors, only and only under the conditions of peace, which the First Republic did not have, and which, unfortunately, the Third Republic does not have yet.

That is why we have adopted and are consistently implementing the peace agenda because all our martyrs fell for the sake of happiness, not the suffering of their people, and it is a prosperous, living, developed, and secure Armenia, the Republic of Armenia, the state of Armenia that should bring eternal peace to the souls of all our martyrs,” Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan said in his address.

Archaeologists in Armenia Unearth a Bakery—Complete With 3,000-Year-Old Flour

Last fall, when researchers unearthed the remains of a 3,000-year-old structure in the western Armenian town of Metsamor, they faced two mysteries: First, they didn't know what purpose the structure had served. Beyond that, a strange powdery substance covering the area left them stumped.

“We knew it was something organic and collected about four to five sacks worth of the material,” Krzysztof Jakubiak, an archaeologist at the University of Warsaw who led the excavation, tells Live Science's Jennifer Nalewicki.

The team assumed, at first, the material was simply ash. After all, charred remnants of the building's reed roof and wooden beams indicated it had met its end in a fire.

But upon closer examination, the substance was “decoded and recognized as remains of wheat flour,” says Jakubiak to Artnet's Vittoria Benzine. “The samples were examined by an archaeobotanist expert, who confirmed this preliminary supposition.”

These findings solved both of the team's mysteries at once. The powder wasn't ash, but wheat flour. They had unearthed an ancient bakery.

Archaeologists estimate that the structure could have once held as much as 3.5 tons of flour, making it a site for mass production. They also found that furnaces were likely added after the building's construction, indicating that the structure may have once served

another purpose. Before becoming a bakery, perhaps it was “used for ceremonies or meetings, and then was turned into storage,” says Jakubiak to Live Science.

The bakery's flour is now far past its prime. Still, the discovery remains important; the building is one of the oldest known structures of its kind from the southern Caucasus and eastern Anatolia, per Szymon Zdzieblowski of Science in Poland.

The building appears to have operated between the late 11th and early 9th century B.C.E. as part of the fortified settlement established at Metsamor in the 4th millennium B.C.E.

Little is known about the settlement, which covered 247 acres before being conquered in the eighth century B.C.E. by Argishti I, since its ancient inhabitants did not have a written language, according to Science in Poland. However, archaeologists continue to learn more about Metsamor through new discoveries, including a recently unearthed tomb filled with gold pendants. Jakubiak tells Live Science that his team plans to continue to examine the bakery, which is remarkably well-preserved, in order to gain more insight into Metsamor's history.

“Because the structure's roof collapsed during a fire, it shielded everything, and luckily, the flour survived,” he adds. “It's astounding; under normal circumstances, everything should be burned and gone entirely.”

Armenia To Seek U.S.-Based Blogger's Extradition

An Armenian law-enforcement agency has decided to ask authorities in the United States to extradite a controversial Armenian video blogger charged with extortion, calls for violence and contempt of court.

The blogger, Vartan Ghukasyan, is a former police officer nicknamed Dog who emigrated to the U.S. about a decade ago.

The Investigative Committee claimed recently that Ghukasian demanded \$110,000 from Tigran Arzakantsyan, a businessman and fringe politician, in return for not making damaging allegations about him and his

wife. Arzakantsyan refused to pay up and complained to law-enforcement authorities instead, according to the committee.

The blogger allegedly made similar threats to try to extort at least \$60,000 from the owner of a night club in Yerevan. He was also charged with making public calls for violence against various politicians and public figures and disrespecting the Armenian judiciary.

A group of Ghukasian's friends and like-minded individuals in Armenia are facing the same charges. At least one of them is held in detention.

Van Krikorian Lectures von: “Advancing Genocide Prevention Beyond Failed Current Conventions – The Role of Victim and Survivor Groups”

NEW YORK – Armenian National Institute (ANI) chairman Van Z. Krikorian addressed the Transnational Government of Tamil Eelam (TGTE) Parliament May 19 in New York City. TGTE represents the Tamil people of Sri Lanka living overseas and seeks redress for atrocities committed against their population.

In his opening remarks Krikorian expressed sympathies and solidarity with the victims, survivors, their families, friends and supporters in addressing the genocide and dispossession against the Tamil people in Sri Lanka.

Focusing on the limitations and failures of the 1948 UN Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, Krikorian noted that “Today, there are more genocide studies, prevention organizations, reports, governmental, multinational, and non-governmental institutions committed to prevention, and the International Criminal Court, limited as it is, to deal with perpetrators, media coverage, educational curricula, symposia and more attention to the subject of genocide than ever before. Yet genocidal behavior not only continues but seems to increase, and with impunity. The US Holocaust Museum’s early warning project today lists 30 countries at risk for mass killings. The Genocide Watch NGO currently posts genocide alerts for over 20 countries.”

Krikorian called attention to documentation and reports on the Tamil Genocide, US Commission on International Religious Freedom’s, and other confirmations of the ongoing destruction of Hindu and Muslim religious and cultural sites by the Sri Lankan Ministry of Defense which is transforming the region’s demographic landscape, and the Human Rights Watch finding that “The Sri Lankan government has responded to international scrutiny of its rights record with a false and misleading public relations offensive.”

Drawing parallels with the experience of Armenian and other genocide victim’s experiences, in par-

ticular to show how the same problems recur to victim groups over time, he recalled that “in preparing for today, our Armenian National Institute Director reminded me that in 1977, Congressman Sisk made a statement of outrage about the same practice, and let me read from the account Sisk shared with the House of Representatives. After setting out some background on Armenian Genocide legislation, Congressman Sisk went on ‘With this in mind, I cannot emphasize too strongly my own disgust both with the architectural destruction that the Turks are encouraging and the obvious motives underlying their actions.’

His statement then went on to quote from a report in the Washington Star newspaper about the same type of behavior from the Soviet period: “In the Armenian [SSR] Republic itself, that policy of preservation appears to be honored... But neighboring Azerbaijan, which has a large Turkish population, has presented a problem. Regions of Armenia not even bordering on the Azerbaijan Republic have been turned over to Azerbaijan and designated as autonomous regions with that republic. Thus, Azerbaijan’s territory leapfrogs over parts of Armenia, separating parts of it from the motherland to which it is bound by religion, culture, and history. These two regions, Nakhichevan and Karabagh, once overwhelmingly Armenian are having their populations supplanted by alien popula-

tions and cultures with apparently strong contempt for the Armenians. Nakhichevan’s Armenian population has been reduced to a minority status when it was almost totally Armenian. Karabagh fast is being reduced to a non-Armenian area. In the process, the new alien population is running roughshod over the religious and cultural sites, chopping highly revered properties khachkars into building blocks. Khachkars are intricate monuments which embellish churches or stand in “forests” of religious monuments. There is an unmistakable sacred value attached to them by Armenian Christians. A group of Italian architectural experts, who recently traveled into Azerbaijani territory, said the government has imposed strict prohibitions against the Armenians even visiting the 16th and 18th Century monuments near the ancient city of Hin Dchouga in Nakichevan...”

Krikorian primarily reviewed the current tools available to prevent and punish genocide and their efficacy, the clear need for new tools, some of the legal debate about amending the Genocide Convention, suggested additional legal mechanisms, and detailed the critical role of victim groups in all these efforts, concluding with: “We need leaders who understand as Gandhi famously did that ‘You cannot inject new ideas into a man’s head by chopping it off; neither will you infuse a new spirit into his heart by piercing it with a dagger.’ And ‘An eye for an eye will leave everyone blind.’”

Pashinyan: Aliyev is Abandoning Brussels

Continued from page 1

Yerevan. He mentioned that the treaty should establish an international framework for addressing the rights and security of Karabakh’s Armenian population.

However, Aliyev appeared to once again reject any such mechanism on Sunday, stating that the Karabakh Armenians must dissolve their government bodies and unconditionally accept Azerbaijani rule.

“Everyone knows that we can carry out any military operation in that

territory,” he warned. “That is why the Karabakh parliament must be dissolved, the individual who calls himself the president of Karabakh must surrender, and all ministers, deputies, and other officials must resign. Only then can there be talk of amnesty.”

On Monday, Karabakh President Arayik Harutyunyan rejected these threats. A spokesperson for Harutyunyan stated that Aliyev’s demands also imply his recognition of the legitimacy and importance of Karabakh’s institutions.

Armenians Hacked with Israeli-Made

Continued from page 1

were targeted with Pegasus spyware at various times between October 2020 and December 2022.

According to Access Now, the victims include Kristinne Grigoryan, the former human rights defender in Armenia; Karlen Aslanyan and Astghik Bedevyan, two journalists from Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) Armenian service; two unnamed United Nations officials; Anna Naghdalyan, a former spokeswoman for the Armenian Ministry of Foreign Affairs (now an NGO employee); as well as activists, media owners and academics.

In the case of Armenia’s top human rights defender Grigoryan, Access Now said her phone was infected “soon after she shared her phone number with her Azerbaijani counterpart.”

Circumstantial evidence suggests that the targeting is related to the military conflict in the Republic of Artsakh. This is the first documented evidence of the use of Pegasus spyware in an international war context.

The investigation began after Apple sent its first wave of notifications to their users in November 2021, warning them that they may have been targeted with state-sponsored spyware.

NSO Group claims that their technology is exclusively sold to governments, which is broadly consistent with past findings by research groups and investigative journalists. The researchers believe that this operation is the work of a governmental Pegasus customer.

Neither Access Now nor the technical partners at the Citizen Lab and Amnesty International conclusively link this Pegasus hacking to a specific governmental operator. The targeting occurred during the Azerbaijan-Armenia conflict, and the Armenia spyware victims’ work and the timing of the targeting strongly suggest that the conflict was the reason for the targeting.

Substantial evidence exists, meanwhile, to suggest that Azerbaijan is a Pegasus customer, and the targets would have been of intense interest to Azerbaijan, the report says.

Pegasus has been used extensively in Azerbaijan to target a wide range of journalists, civil society and political opposition figures. The Pegasus Project revealed that over 1,000 Azerbaijani numbers were selected for targeting by a Pegasus government customer. Amnesty International’s Security Lab has since forensically confirmed that at least five members of Azerbaijani civil society had their devices infected with Pegasus between 2019 and 2021.

Armenia Files Appeal with Strasbourg Court

Continued from page 1

charges, including “terrorism,” against the servicemen.

The Defense Ministry in Yerevan rejected the claim as disinformation. It said the fact that an assault rifle belonging to one of the soldiers was found inside the truck only proves that they could not have carried out any armed attacks in Azerbaijani territory.

The Armenian government has applied to the European Court of Human Rights (ECHR) seeking interim measures in the case of the two Armenian servicemen kidnapped by Azerbaijani forces on May 26.

“On May 28, Armenia applied to the European Court of Human Rights requesting interim measures over the fact of the kidnapping of the two

military servicemen who were supplying food to a military position. The court is waiting for Azerbaijan’s response. At this moment it is confirmed that the [servicemen] are in Baku and we expect to receive an answer in the next days,” the Office of the Representative of Armenia for International Legal Affairs announced.

Hovakimyan and Ghazaryan were captured more than a month after two Azerbaijani soldiers were detained in Armenia. Baku said they strayed into Armenian territory from the Nakhichevan exclave due to heavy fog and demanded their release.

One of the Azerbaijani conscripts was charged with murdering a Syunik resident one day before his detention. The other was sentenced to 11.5 years in prison by an Armenian court on May 8.

Հրապարակային Ջրոյց Կազմակերպութեամբ՝ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Նիւթ՝ «Սփիւռքահայ Երիտասարդը Երէկ Եւ Այսօր»

ԱՆԻ ՍԱՐՍԷԼԵԱՆ

Նախաձեռնութեամբ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Վարչութեան, Երեքշաբթի, Մայիս 15, 2023-ի

Երեկոյեան ժամը 8-ին, Փաստենայի ՀԿԲՄ-ի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հրապարակային «գրոյց Դասախօսութիւն» փունջ մը զիտակից ու ազգասէր մտաւորականներու եւ անձնաւորութիւններու ներկայութեամբ:

«Սփիւռքահայ Երիտասարդութիւնը Երէկ Եւ Այսօր» խորագրով այս գրոյցին դասախօսներն էին գրականագէտ, հրապարագիր, ազգային գոծիչ՝ Յովսէփ Նալպանտեան եւ Աստուածաբանութեան մագիստրոսի տիտղոսի արժանացած՝ Պարթեւ Կիւլիւմեան:

Երեկոն սկիզբ առաւ Ալին Պողարեանի բացման խօսքով, ան շանորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն իրենց քաջալերանքին ու զնահատանքին խումբ մը ազգանուէր երիտասարդներէ բաղկացած նորակազմ Ն.Ս.Մ-ի վարչութեան, որուն ծրագիրներու եւ գործունէութեան հիմնականնպատակն է մղել զաղուծիս երիտասարդութիւնը հայապահպանման, ազգապահպանման եւ հայ մշակութի ստեղծման ու տարածման սրբազան առաքելութեան, քաջատեղեակ ըլլալով թէ՛ հնարաւոր չէ ուժեղ սփիւռք ունենալ առանց ազգային ինքնութեան պահպանման եւ հայկական արմատներու ամրապնդման:

Սեւան Շահինեան եւ Անժէլինա Տէօշօղլանեան յաջորդաբար՝ ընթերցեցին օրուայ նիւթը ներկայացնող դասախօսներու ազգային, կրթական, հոգեւոր եւ մշակութային բեղուն գործունէութիւնը ծանօթացնող պատուաբեր կենսագրականները հրաւիրելով զանոնք օրուայ նիւթը հրամցնելու ապա՝ զրուցելու ներկաներուն հետ:

Գրականագէտ Յովսէփ Նալ-

պանտեան հանդէս եկաւ իր ելոյթով շեշտելով սփիւռքահայ երիտասարդի ազգային դիմագիծն ու պատկանելիութիւնը վտանգող սպառնալիքներուն եւ հազանգներուն վրայ առաւել անդրադառնալով Միութիւններու եւ կազմակերպութիւններու մեծագոյն դերի անհրաժեշտութեան, հայոց լեզուի,

հայկական մշակութի, կենցաղի եւ ազգային յիշողութեան եւ գիտակցութեան պահպանման պատահանատու գործին համար, ան նշեց նաեւ հայկական դպրոցներու փակման աւերիչ հետեւանքներուն, խնդրելով պատահանատու անձերէն բծախնդրութեամբ մօտենալ հայ սերունդի ազգային պատկանելիութիւնը ու հայապահպանումը կործանող բոլոր անպատասխանատու որոշումներուն որ կառաջնորդէ ձուլումի եւ հայ սերունդի կործանման:

Հոգեւոր կեանքի եւ եկեղեցւոյ կարեւորագոյն դերին մասին խօսք առաւ Պարթեւ Կիւլիւմեան պարզելով՝ եկեղեցւոյ մեծագոյն դերի կարեւորութիւնը յատկապէս սփիւռքի բոլոր տարածքներուն վրայ,

Սահակ-Մեսրոպ Հայ Քրիստոնեայ Վարժարանի 43-ՐԴ Տարեդարձի Հանդիսութիւն-Ճաշկերոյթը

Ինքզինք գերակշռող տարեկան ճաշկերոյթ-հանդիսութեամբ մը Ալթատինայի Սահակ-Մեսրոպ վարժարանը նշեց իր հիմնադրութեան 43-րդ տարեդարձը, որ տեղի ունեցաւ անցեալ կիրակի, Մայիսի 21-ին, Պըրպէնքի De Luxe հանդիսութիւններու սրահին մէջ:

Սոյն միջոցառումը՝ կարծէք կերպով մը, եզրայնագումն էր ուսումնական տարեշրջանի մօտալուտ աւարտին առիթով: Արդարեւ, ճոխ աղանդներով ու կարմիր վարդերով զարդարուած շքեղ սրահն ստացած էր տօնական կերպարանք: Շուրջ 300 հոգիներու մէջ կը տեսնուէին վարժարանի հոգաբարձուներն ու ուսուցչական կազմը, ինչպէս նաեւ բարերարներ, նախկին տնօրէններ եւ մանկավարժներ, ծնողներն եւ հիւրեր:

Համադամ ճաշերու սպասարկութեան աւարտին գործադրուեցաւ խնամուած ճոխ յայտագիր մը:

Կազմակերպիչ յանձնախումբին կողմէ ատենապետուհի Տիկին Արլին Թիթանեան, բարիգալուստի ջերմ խօսքերով ողջունեց ներկաները, որոնք եկած էին նշելու Սահակ-Մեսրոպ հայ քրիստոնեայ վարժարանի հիմնադրութեան 43-րդ տարեդարձը:

Օրուան հանդիսավարը՝ Վեր. Մկո Մէխրէճեան, դրուատանքով արտայայտուեցաւ որ ինք եղած է Սահակ-Մեսրոպ վարժարանի երախտապարտ սաներէն մին: Այնուհետեւ անցաւ յայտագրի գործադրութեան: Նախ աշակերտական երգչախումբը ներդաշնակօրէն երգեց ԱՄՆ-ի, Հայաստանի եւ վարժարանի քայլերգերը, խմբավարութեամբ Արտաշէս Սինանեանի, որմէ ետք սեղաններու օրհնութիւնը կատարեցին Տ. Պօղոս Քհնյ. Պալթայեան եւ Վեր. Վաչէ Էքմէքճեան:

Շեշտալուր երաժշտութեամբ ճաշի սպասարկութեանէն ետք, սրտի խօսքերով եւ ուղերձներով հանդէս եկան վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն (2013) Սէրէնա Փէլինճեան, ճորճ Տաղլեան եւ Քրիստինա Ակոբեան: Անոնք՝ դպրոցական յուշերով եւ տպաւորութիւններով, արժէտը ունենալ կատարելով բարձր գնահատեցին իրենց վարժարանի կրթա-դաստիարակչական ձեռքբերումներն ու յառաջընթացը բոլոր մարզերու մէջ, նորաւոր յաջողութիւններ մաղթելով իր նուիրական առաքելութեան մէջ:

Գործադրուեցաւ գեղարուեստական որակեալ յայտագիր մը, մասնակցութեամբ տարբեր տարիքի աշակերտներուն: Անոնք՝ խմբային արտասանութեամբ, խմբերգով, հայկական «Փաթիլ» համոյթի տոհմիկ պարերով եւ ներդաշնակ կատարումներով, արժանացան ներկաներու բարձր գնահատանքին:

Խանդավառ մթնոլորտն իր գազաթնակէտին հասաւ Սինանեան ընտանիքի տաղանդաշատ անդամներու ժեննայի, Անիի եւ Արտաշէսի (Չուլթակ, դաշնամուր եւ արագահարուած) հոյակապ կատարումներով: Արդարեւ, անոնք ընտրած էին հայկական (Արամ Խաչատուր-

եան) եւ միջազգային երաժիշտներու յորինումներէն ընտրանի հատուածներ եւ համակարգուած նուագներով, ստեղծեցին արտակարգ բարձր եւ զուարթ մթնոլորտ մը, արժանանալով ներկաներու յոտնկայս ծափահարութիւններուն:

Տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւն եւ բազմաթիւ բախտաւորներ ստացան արժէքաւոր նուէրներ: Եղան նաեւ սրտաբուխ նուիրատուութիւններ դպրոցի բարգաւաճման ֆոնտին:

Այս առթիւ նշենք նաեւ որ Գալիֆորնիոյ սենսթի անդամ Անթոնիօ Փորթանթիսօ, ելոյթ ունենալով շնորհաւորեց դպրոցի տարեդարձը եւ առ այդ պաշտօնական հռչակագիր մը յանձնեց, մաղթելով յաջողութիւն եւ նորաւոր ձեռքբերումներ:

Դպրոցի ժրջան տնօրէնուհի Տիկին Մարալ Պոյաճեան խօսք առնելով, ամփոփ գեկոյց մը տալով, պարզաբանեց իր հաստատութեան երդիքին տակ նորահաս սերունդին շամբուող կրթական, ազգային եւ կրօնա-հայրենասիրական տոհմիկ դաստիարակութեան մասին: Բարձր գնահատեց ուսուցչակազմին նուիրումն ու յարատեւութիւնը իրենց վստահուած ոլորտին մէջ: Ան ուրախութեամբ եւ գոհունակութեամբ յայտնեց որ Գալիֆորնիոյ դպրոցներու որակաւորումն ստուգող պետական քննիչ յանձնախումբը՝ արժեւորելով Սահակ-Մեսրոպ վարժարանի ընդհանուր գործընթացը, զայն նկատած է դրական եւ գոհացուցիչ: Յաջորդ ստուգատեսը՝ տեղի պիտի ունենայ վեց տարի ետք:

Այս առթիւ՝ իրենց քսանամեայ մանկավարժական օգտաշատ ծառայութեանց համար, յատուկ չիշատակութեան եւ նուէրի արժանացան Տէր եւ Տիկին Արտաշէս եւ Ժեննա Սինանեանները: Նոյն առթիւ՝ հաստատութեան հովանաւոր, Տէր եւ Տիկին Նուպար եւ Հուրի Արոյեան ամոլն արժանացաւ յատուկ պարգևի, իրենց օգտաշատ ներդրումին համար:

Աւարտին՝ դպրոցի հոգաբարձութեան կողմէ գեղեցիկ ծաղկեփունջ մը նուիրուեցաւ տնօրէնուհի Տիկին Մարալ Պոյաճեանին, առ ի գնահատանք իր անխոնջ եւ նուիրեալ ու հետեւողական ծառայութիւններուն:

43-ամեայ վարժարանի պատմական միջոցառումը եզրափակուեցաւ օրհնութեան աղօթքով, զոր կատարեցին (Անգլերէն եւ Հայերէն) հովիւ Մանօ Ակիլլեան եւ Վեր. Ռիչըրտ Աւարեան:

Կը շնորհաւորենք 43-ամեակի յաջող ձեռնարկի բոլոր մասնակցիները, մասնաւորաբար ձանձախումբի անդամ տիկիներ Մէրի Մարաշեանը, Աննա Պապայեանը, Արլին Թիթանեանը, Սիլվիա Ճապուռեանն ու Դալար Սավաճեանը, իրենց անձնուէր ծառայութեանց համար:

Ներկաները սրահէն բաժնուեցան բարձր տրամադրութեամբ, արեւաշատութիւն եւ նորաւոր յաջողութիւններ մաղթելով սիրելի վարժարանին:

Գ.Մ.

www.masspost.com daily news updates

ԴժՈՒԱՐ ՕՐԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

«Չափազանցություն չըլլար ըսելը, որ հայկական պատմությունը ողբերգություններու շարան մըն է»:

ՀԻՐՈՅՈՍԻ ՍԵՊԱԿԱ

ԴՈՎՏ. ԳՐԱՅՐ ԸԵՊԵՏԱՆ

Փոքր տարիքէս միշտ ալ սիրած եմ պատմութիւնը: Եւ այս՝ նախակրթարանի եւ միջնակարգի աշակերտ եղած օրերէն, երբ կանոնաւոր կերպով կը սորվէինք հայոց պատմութիւնը՝ թագաւորութիւնները, հերոսները, իշխանները եւ, տակաւին, պատերազմները: Այս բոլորը եթէ մէկ-մէկ կը գծագրուէին մեր մատղաշ հոգիներուն եւ միտքերուն մէջ՝ իբրեւ ազգային դաստիարակութիւն, ապա նոյնքան նաեւ մտածել կու տային մեզի այդ օրերէն սկսեալ. «Ինչո՞ւ մեր պատմութիւնը այսքան դժուար եղած է»:

Դժուարը կը տեսնէինք հայուն պատմութեան իւրաքանչիւր փուլին: Վարդանանց պատերազմը աւարտեցաւ Վարդանի եւ իր քաջամարտիկներուն նահատակութեամբ, երբ պարտուեցանք, բայց բարոյապէս յաղթեցինք: Չէինք կրնար հասկնալ, թէ ինչ կրնար նշանակել բարոյական յաղթանակը, երբ իրականութեան մէջ պարտուած էինք:

Բազմատունեաց եւ ապա՝ Կիլիկիոյ թագաւորութիւններու կործանումը:

Կը հասնէինք Յեղասպանութեան ահաւոր իրականութիւններուն: Բոլորը՝ դժուար: Բայց ինչո՞ւ մեր պատմութիւնը այսքան դժուար պէտք էր ըլլար: Ինչո՞ւ այսքան արիւն եւ կոտորած: Ինչո՞ւ պէտք էր, որ դժուար պատմութիւն ունեցող ազգի մը գաւազը ըլլայի: «Ինչո՞ւ»-ներուն շարանը կրնար երկարիլ: Բայց նաեւ պիտի սորվէինք, որ կեանքին մէջ միայն հարցում չես կրնար ուղղել: Պիտի գտնես նաեւ պատասխանները: Եթէ ոչ միշտ հաւաքական իմաստով, ապա նոյնքան եւ աւելի՝ անձնական գիտակցութեան եւ փորձառութեան ընդմէջէն:

Մեծնալու այս գիտակցութիւն-փորձառութիւնը ինծի սորվեցուց, որ հայ եմ: Կը պատկանիմ ազգի մը, որ ունեցած է հսկայական քաղաքակրթութիւն, որ սկսած է Քրիստոսէ առաջ. այդ քաղաքակրթութիւնը եղած է շարունակուող իրականութիւն մը, որ անցած է պատմութեան բոլոր հոլովոյթներէն, նոյնիսկ երբ «չափազանցութիւն չ'ըլլար ըսելը, որ հայերուն պատմութիւնը ողբերգութիւններու շարան մը եղած է» (Հիրոյոսի Սեգաւա, 2004): Ես սիրեցի եւ հուսեցի մէջ ընդգրկեցի «ող-

բերգութիւններով» լեցուն իմ պատմութիւնս:

Հայուն եւ իմ դժուար պատմութիւնը:

Այդ դժուար պատմութեան մէկ շրջանին 105-ամեակն է, որ կը յիշատակենք այսօր. Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան անկախութեան տարեդարձը: Դարձեալ պիտի մտասեւեռեմ եւ յիշեմ հայոց պատմութեան այն բոլոր դրուագները, զորս սորված եմ: Բայց չէ՞ որ մենք ունեցած ենք անկախութիւններ, որոնք ժամանակ մը ետք կործանած են: Մարդկային կեանքին մէջ՝ անհատական եւ հաւաքական, կայ երազը: Երազը, որ կ'ապրեցնէ մարդը եւ ազգը: Հայուն համար այդ երազը անկախութեան երազն է: Վերջապէս, «մեր սերունդը էն սերունդն է, որ դեռ երէկ ազատ Հայաստան էր երազում: Ազատ Հայաստան էին երազում հայ ժողովուրդի բոլոր խաւերը՝ առանց սեռի ու հասակի խտրութեան» (Յովհաննէս Թումանեան, 1918-1920): Ազատութեան այս երազն էր, որ հայը ապրեցուց մինչեւ այսօր: Այս երազը, որքան ալ դժուար եղած ըլլայ տարբեր ժամանակահատուածներու ընթացքին, այսուհանդերձ կերտած է հայուն պատմութիւնը: Ասիկա իմ եւ իւրաքանչիւր հայու դժուար պատմութիւնն է, պատմութիւնը՝ դժուար երազի մը, որ իր կարգին կը թելադրէ, թէ պէտք է յուսահատինք երազել:

Առաջին հանրապետութիւնը հիմնադրուեցաւ հայ ժողովուրդի պատմութեան ծանր ժամանակահատուածի ընթացքին: Բայց այդ ծանր, իմա՝ դժուար ժամանակահատուածի ընթացքին դրսեւորուեցաւ հայու կամքը եւ չընկրկելու գիտակցութիւնը, երբ մայիսեան հերոսամարտերէն՝ Սարգստապատի, Բաշ Ապարանի եւ Ղարաքիլիսէի ճակատամարտերէն ետք, 28 մայիս 1918-ին ծնունդ առաւ անկախ պետականութիւնը: Երազը իրականացաւ. «Արդէն իրականութիւն է երէկուայ մեծ երազը, ազատ է Հայաստանը, ամբողջ աշխարհի կողմից ճանչցուած ինքնուրոյն հանրապետութիւն է» (Յովհաննէս Թումանեան, 1918-1920):

Առաջին հանրապետութիւնը ունէր արտաքին եւ ներքին բազմաթիւ հիմնարարներ: Այդ հանրապետութեան հիմնադիրները հայուն պատմութիւնը պիտի կերտէին շատ դժուար պայմաններու մէջ: Ներքին իմաստով կային

երկաթեղանակի բնաջնջումէն խուսափած բազմահազար հայ գաղթականներ, իսկ սովը եւ համաճարակը պատճառ դարձան այդ գաղթականներէն աւելի քան 150.000 հայորդիներու մահուան: Արտաքին ճակատի վրայ կային փոխադրամիջոցներու ուղիներու շրջափակումը, քեմալական թուրքիոյ 1920-ի յարձակումը Հայաստանի վրայ եւ Խորհրդային Ռուսիոյ նուաճողական քաղաքականութիւնը: Այս բոլորը պատճառներ էին, որ հայ պետական ղեկավարները չկարենային ստեղծել կայուն պետութիւն մը:

Բայց այս բոլոր դժուար պայմանները խոչընդոտ չեղան, որ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ղեկավարութիւնը չաշխատէր: Իսկ այդ աշխատանքը հայուն երկիրը եւ անոր պատմութիւնը կերտելն էր:

Անոնք ստեղծեցին խորհրդարան, կառավարութիւն, դատական իշխանութիւն եւ բանակ, ճշդեցին դրօշը, հպարտացան անով եւ հնչեցուցին «Մեր հայրենիքը»՝ իբրեւ պետական քայլերգ, եւ Հայաստանը ունեցաւ միջազգային ճանաչում:

Անոնք կրցան տեսնել, որ հայուն պատմութեան շարունակականութիւնը նոր սերունդին դաստիարակութեան մէջ էր: Այս իմաստով, 31 յունուար 1920-ին Ալեքսանդրապոլի (այժմ՝ Գիւմրի) առեւտրային դպրոցի շէնքին մէջ մեծ շուքով տեղի ունեցաւ Հայաստանի համալսարանի բացման հանդիսաւոր արարողութիւնը:

Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան կեանքը երկար չտեւեց: Ան գոյատեւեց մինչեւ 2 դեկտեմբեր 1920:

Պատմութիւնը չ'արժեքափոխիր ժամանակի տեւողութեամբ: Հակառակ իր կարճ կեանքին՝ Ա. հանրապետութեան ղեկը անգնահատելի է պետականութեան վերականգնման գործին մէջ: Այդ օրերու ղեկավարութիւնը եղած էր հեռատես՝ առաջնահերթ նկատե-

լով վերականգնած պետականութիւնը տանելու հայուն պատմութեան շարունակականութեան մէջ: Իրատես ըլլալով՝ «հայրենիքը փրկել»-ը անոնց համար դարձաւ անհրաժեշտ, երբ անոնք համաձայնեցան Հայաստանի մէջ հաստատել խորհրդային կարգերը:

«Պատմութեան մէջ ճակատագրական պահեր կան, որոնց դիմաց հարկ է հեռու մնալ արկածախնդրական մօտեցումներէ եւ կողմնակի նկատումներէ եւ ճիշդ կողմնորոշում որդեգրել՝ մեկնելով ազգին ու հայրենիքին ընդհանրական ու գերազոյն շահերէն: Արդարեւ, առճակատումը Խորհրդային Միութեան հետ կրնար կործանումի առաջնորդել Հայաստանը: Հայրենիքի փրկութիւնը ամէն բանէ վեր էր:

Վտանգալից այս պայմաններուն մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան խորհրդայնացումը (2 դեկտեմբեր 1920) ամբողջատիրական վարչակարգին ծանր ու դառն հետեւանքները կրելով հանդերձ, ճիշդ ճանապարհն էր» (Արամ Ա. կաթողիկոս, 2018): Խորհրդային Միութեան մէջ Հայաստան ունեցաւ տարբեր տարողութիւններով դժուարութիւններ: Եօթնասուն եւ աւելի երկար տարիներու այս ժամանակահատուածին մէջ հայուն պատմութիւնը դարձեալ դժուար էր: Հայաստանի եւ հայութեան համար կային բացասական տուեալներ, եւ անոնց ստեղծած դժուար իրավիճակները, սակայն պէտք է ըլլալ անաչառ եւ պատմութիւնը արժեւորել ճիշդ եւ առարկայական մօտեցումով: Խորհրդային Հայաստանի մէջ հայը կերտեց պատմութիւն եւ արձանագրեց յառաջխաղացք՝ ստեղծելով գիտական, մշակութային, կրթական եւ շինարարական լաւ ենթակառուց:

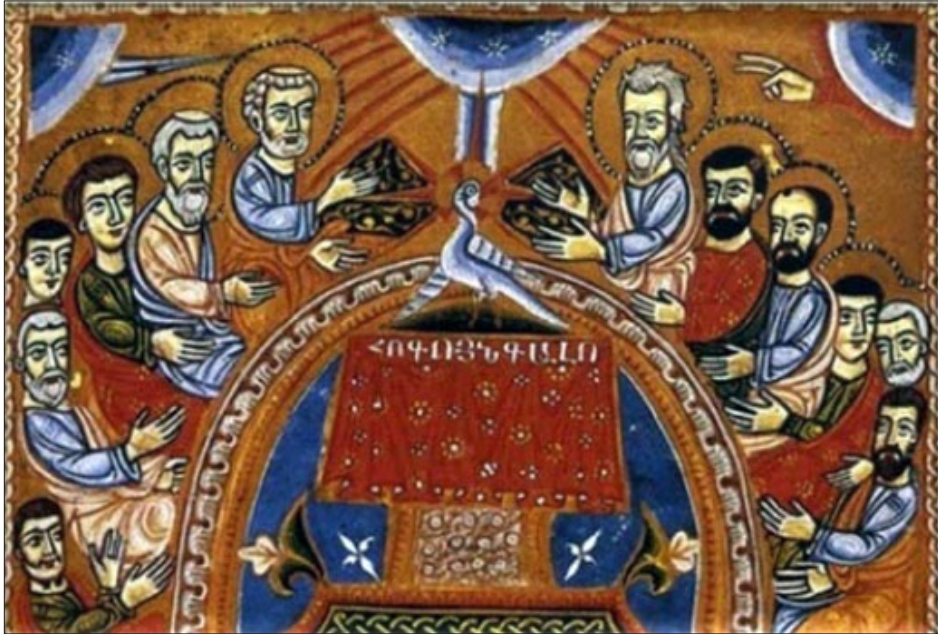
Դիպուկ է փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեանի մատնանշումը Հա-

Շար.ը էջ 15

Join us for a Special
Live Greek Music Dinner Dance Party
Saturday
June 03, 2023
 7:30 PM
 let the music take you to Greece
 Live Music With Famous Singer
Takis Kokotas and his Band
LIVE DJ ELITE
 ATHENA restaurant
 933 N. Brand Blvd.
 Glendale, CA. 91202
LIVE BOUZOUKI
 Donation \$150
 for tickets please call or text :
 (626) 460-0450
 Proceeds to Benefit Underprivileged Armenian Children

Հոգեգալուստ Աղբիւր Շնորհաց Սուրբ Յարութեան Յիսուճերորդ Օր Կիրակի Մայիս 28, 2023

Սուրբ Յարութեան յաջորդող քառասուն օրերը Յարութեալ Փրկչին իր սիրելիներուն մօտ այցելութեան երեւումները եղան երբ 40-րդ օրը Համբարձաւ իր աշակերտներու ներկայութեան անոնց տալիս ետք Սուրբ Հոգիի Գալստեան խոստումը:

ԴՊԿՏ. ԶԱԻՆ Ա. ՔՅՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Յիսուճերորդ Հրաշալի Օրը
Յիսուս ուղղակի կերպով յայտնեց իր աշակերտներուն որ իր մեկնումէն ետք Միսիթարիչ Սուրբ Հոգին պիտի գար զինք փոխարինելու համար: Սուրբ Հոգին Հայր Աստուծոյ շունչն էր որ արարչագործութեան մէջ յիշուած էր ու յետոյ Աստուծոյ իմաստութիւնն ու զօրութիւնը պարզեցողն եղաւ մարգարէներուն եւ յետոյ՝ առաքեալներուն:

Ս. Հոգին մարդոց կողմէ ճանչցուեցաւ այն ատեն երբ Մարիամ յղացաւ Ս. Հոգիէն ու ծնաւ:

Աստուածորդին Յիսուս, ճիշդ այնպէս ինչպէս Մարիամի աւետումին օրը ըստած էր հրեշտակապետին կողմէ: Այս կերպով Աստուծոյ շունչը եղաւ իր իսկական ներկայութիւնը թէ՛ սկիզբը եւ թէ՛ Յիսուսի ծնունդէն անմիջապէս առաջ: Սուրբ Երրորդութեան երրորդ Անձը դառնալով, Սուրբ Հոգին եղաւ նաեւ Հայր Աստուծոյ վերջնագոյն եւ վերջնական արտայայտութիւնը մարդկային պատմութեան մէջ, մասնաւորաբար Որդիին մեկնումէն յետոյ:

Հոս կը կայանար աստուածաբանական մէկ որոշ ուսուցում մը թէ Որդիին մեկնումով Սուրբ Հոգին պիտի գար շարունակելու համար Որդիին գործը՝ Հօր կամքին համաձայն եւ Քրիստոսի մարմնոյն

միջոցաւ՝ որ է իր Եկեղեցին: Սուրբ Հոգիի գալուստը միայն հետեւութիւն մը չէր, այլ նաեւ պատմական եղելութիւն մը, երբ Պենտեկոստէի օրը Ս. Հոգին հրեղէն լեզուներով հանգչեցաւ ընտրեալ աշակերտներուն վրայ Երուսաղէմի վերնատան մէջ, որոշ թուականի մը, որոշ տեղ մը եւ որոշ վկաներու ներկայութեան՝ Քրիստոսի յարութեանէն ճիշդ 50 օրեր ետք:

Հրաշալի այդ եղելութիւնը կը կարդանք Գործք Առաքելոց գիրքին երկրորդ գլխուն մէջ՝ համար 1-էն 13, երբ հրեղէն լեզուներ եկան հանգչելու վերնատուն հաւաքուած աշակերտներուն եւ այլոց վրայ: Վկաներուն մէջ կ'ըսուի թէ հրեշտակական գաղթավայրերէ եկած էին մարդիկ, նշելով նաեւ անոնց երկիրներու անունները, Արաբիոյ, Միջագետքի, Կապադովկիոյ եւ Հայաստանի երկիրներէն:

Աշխարհագրական յիշեալ այդ երկիրներու շարքը Գործք Առաքելոց գիրքին մէջ ճիշդ կերպով տրուած է, բացի այն երկրէն որ կ'իջնար Միջագետքի եւ Կապադովկիոյ միջեւ գոր կոչած են Հրէաստան:

Հրէաստանը սակայն շատ յայտնի երկիրն է Ս. Գիրքին մէջ որ անկասկած երբեք մաս չէր կազմեր Փոքր Ասիոյ արեւելեան երկիրներու շարքին: Ան յատկօրէն Երուսաղէմը պարփակող երկրամասն եղած է միշտ: Հոգեգալստեան օրուան համար նշուած երկիր-

ներու շարքին Միջագետքի եւ Կապադովկիոյ միջեւ ինկած երկիրը միայն Հայաստան կրնար ըլլալ, ու անկէ եկած գաղթականները Հայաստանի բնակիչները եղած պիտի ըլլային: Այս նկատողութիւնը առաջին դարերու Հայրերը կատարած են, ինչպէս Տերտուլիանոս եւ Օգոստինոս, որոնք ըսած են թէ Հայաստանէն եկած էին անոնք Երուսաղէմի Պենտեկոստէի հանդիսութեանց ներկայ ըլլալու, որոնք եւս վկայեցին միւսներու կարգին Ս. Հոգիի գալուստը եւ առաքեալներու Ս. Հոգով մկրտութիւնը: Հրէաստանէն մարդիկ գալու պէտքը չունէին քանի որ դէպքը արդէն Հրէաստանի մէջ կը պատահէր: Նոյն նկատողութիւնը ըրած է մեր օրերուն Մաղաքիա Արքեպիսկոպոս Օրմանեան իր «Համապատում» հատորին մէջ:

Բիսուճ ի Հօր

Ս. Հոգիի մասին երբ կը խօսինք պարտք կը զգանք անոր «Բիւճան վարդապետութեան»ը անդրադառնալ որ ինքնին մեծ ինդիր յարոց եկեղեցւոյ երկու մեծագոյն հաստուածներուն միջեւ՝ Արեւելքի եւ Արեւմուտքի:

1054 թուականի Հերձուածը եկեղեցական երկու հաստուածներու միջեւ ունէր աստուածաբանական խնդրով յարուցուած իր պատճառը՝ Ս. Հոգիի բիւճան վարդապետութիւնը, թէ Ս. Հոգին կը բխէր Հօր Աստուծոյ միայն, թէ նաեւ Որդի Աստուծոյ, ծանօթ որպէս «Ե յՈրդւոյ» բանաձեւով: Հոս կը պնդէր իր ուսուցման վրայ՝ թէ Ս. Հոգին կը բխէր թէ՛ Հայր Աստուծոյ եւ թէ՛ Որդիէն: Այդ կրկնակի բխումը աւետարանական ուսուցման չէր համապատասխաներ, որուն պատճառով Յոյներ՝ յանուն Կ. Պոլսոյ Տիեզերական Պատրիարքութեան մերժեցին զայն ու պահեցին հնագոյն եւ աւետարանական բացատրութիւնը՝ թէ «Ս. Հոգին միայն Հօրմէն» կը բխէր:

Շեշտելու համար հերձուածը, Հռոմի եկեղեցին ինքզինք «Կաթո-

ղիկէ» (Կաթոլիկ) հռչակեց 1054 թուին, իսկ Յոյներ ինքզինքնին «Ուղղափառ (Օրթոտոքս) որակեցին, այսինքն «ուղիղ դաւանանքը պահող» եկեղեցին, որակում մը որ չի գտնուիր Նիկիոյ Հանգանակին մէջ:

Հայ Եկեղեցին սկիզբէն անկախ եւ ինքնուրոյն եկեղեցի մը ըլլալով, չազդուեցաւ յետագայի այդ երկուութեան, այլ մնաց հաւատարիմ Նիկիոյ ժողովին ուր անբաժան եկեղեցին իր դիրքը հիմնապէս ճշգրտ էր յաջորդող երկու Տիեզերական ժողովներու յաւելեալ վարդապետական կէտերով՝ մինչեւ Եփեսոսի ժողովը՝ 431 թուին, այդ ձեւով ինքզինք ո'չ բաժնելով կամ զատելով հիմնականէն, եւ ո'չ ալ ազդուելով յիշեալ վէճերէն:

Հայ Եկեղեցին կը դաւանի Ս. Հոգիի «Բիւճի ի Հօր» միայն, ըստ Յովհաննու աւետարանի ուսուցման ուր կը կարդանք, երբ գայ Միսիթարիչ Ս. Հոգին գոր ես ձեզի պիտի դրկեմ Հօրմէն՝ ճշմարտութեան Հոգին է, որ ՀՕՐՄԷՆ Կ'ԵՆԼԷ, ա'ն է որ պիտի վկայէ ինծի համար» (Յովհ. 15: 26):

Անոնք որոնք կը պնդեն թէ Հայ Եկեղեցին բաժնեց կամ զատեց ինքզինք Տիեզերական Եկեղեցիէն քանի որ մերժած էր Քաղկեդոնի 451 թուի ժողովն ու անոր առած որոշումները, պատմականօրէն կը սխալին, որովհետեւ որեւէ բաժանում որ տեղի ունեցաւ Տիեզերական Եկեղեցիէն, տեղի ունեցաւ 451-ի այդ ժողովէն ԵՏՔ միայն, մինչդեռ Հայ Եկեղեցին կը մնար ու կը մնայ մինչեւ այսօր այդ նոյն եւ հարազատ եկեղեցւոյ անբաժանելի մասը, ինչպէս որ ան ճշմարտապէս միացեալ մնաց մինչեւ 431 թուի Եփեսոսի ժողովը, որմէ ետք ան ոչ մէկ հրամանակարգ վարդապետութիւն աւելցուցած է իր աստուածաբանական դրութեան վրայ, ներառեալ Սուրբ Հոգւոյ Բիւճան վարդապետութիւնը, դաւանելով «ի Հօրէ բխումն», ինչպէս երգած է աստուածաբան մեծ սուրբը Ներսէս Շնորհալի Հայրապետը Հայոց:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Name: -----
Address: -----
City: ----- State:----- Zip Code:-----
Country: -----
Tel:-----
Email:-----

ARMENIAN EDUCATIONAL BENEVOLENT UNION

AEBU SCHOLARSHIP PROGRAM

APPLICATIONS NOW OPEN
Through June 30, 2023

All eligible undergraduate students of Armenian descent are invited to apply.

To apply, visit our website
WWW.AEBU.ORG

EMPOWERING OUR YOUTH FOR A BRIGHTER FUTURE

626•344•7321

AEBU SCHOLARSHIP FUND COMMITTEE
1060 North Allen Avenue
Pasadena, CA 91104

ԱՆՆԱԽՐՆՐԱԳ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԳԻՉԵՐ ՄՂ ՊՈԼՍԱԽԱՅ ՄԻՈՒՔԵԱՆ ՄԷՉ

ՄԱՐԻԵԹ ՕՐԱՆԵՍ

Հինգշաբթի, Մայիս 11, 2023ին, կազմակերպութեամբ Պոլսահայ Միութեան Մշակութային Յանձնախումբին, տեղի ունեցաւ այս տարուան չորրորդ Ընտանեկան գիշերը որուն հովանաւորներն էին՝ Տէր եւ Տիկին Յակոբ (ձէյմս) եւ Մակի Սօյաք, ի յիշատակ իր մօր եւ կեարոջ՝ Տի. Անժէլ Յովակիմեանի:

Ներկաները ճաշակեցին իտալական համեղ «գրմաճը, գետնախնձորը, ձիթապտուղը, «բիցցան» թթուաշերտ եւ այլ ուտեստեղէններ, ինչպէս նաեւ համեղ քաղցրեղէնը պատրաստուած եւ նուիրուած՝ Տի. Սիլվիա Թորոսի կողմէ, նաեւ համեղ շոքոլաները պատրաստուած եւ նուիրուած՝ Մարիէթ Օհանէսի կողմէ ի յիշատակ իր հանգուցեալ մօր:

Ներկաները ճաշակեցին իտալական համեղ «գրմաճը, գետնախնձորը, ձիթապտուղը, «բիցցան» թթուաշերտ եւ այլ ուտեստեղէններ, ինչպէս նաեւ համեղ քաղցրեղէնը պատրաստուած եւ նուիրուած՝ Տի. Սիլվիա Թորոսի կողմէ, նաեւ համեղ շոքոլաները պատրաստուած եւ նուիրուած՝ Մարիէթ Օհանէսի կողմէ ի յիշատակ իր հանգուցեալ մօր:

Շուրջ 100 հոգիներու ներկայութեամբ մտերմիկ գիշերը ճոխացաւ, Մայրերու օրուան տօնակատարութեանց մասին տեղեկութիւններով, գուարճախօսութիւններով եւ կարճ պատմուածքներով ու զանազան խաղերով:

Միութեան Հոգաբարձու Տոքթ. Յովհաննէս Գուլակ Աւետիքեան կատարեց բացման խօսքը իսկ Միութեան քարտուղարուհի՝ Մարիէթ Օհանէսը հանդիսավարեց երեկոն:

Ձեռնարկը ճոխացաւ երկու ասմունքով տիկիներու արտասանութիւններով՝ Ալին Տօնիկեանի եւ Հիլտա Աճըրիայի:

Շնորհակալութիւն բոլոր ներկաներուն:

Նաեւ աղցաններն ու այլ աղանդերները պատրաստող եւ հրամցնող՝ Տի. Անէթ Քէօշքէրի:

Մայրերու Օր
Մայիս ամիսն է, որ մայրանալով՝ ծնունդ կու տայ բնութեան. անիկա կը ծաղկի ու կը գեղեցկանայ: Հայ ժողովուրդն ալ, գուգահեռ մը գծելով բնութեան ծաղկումին եւ մայրերուն միջեւ, այս ամիսը նուիրուած է հայ մօր, ապրիլ ամիսէն ետք:

Մայրերու մեծարումը դարաւոր պատմութիւն ունի: 17-19-րդ դարերուն Մեծ Բրիտանիոյ մէջ Մեծ պահքի երկրորդ Կիրակի օրը կը նշուէր, այսպէս կոչուած «Մայրական Կիրակին» (անգլ.՝ Mothering Sunday), որ նուիրուած էր երկրի բոլոր Մայրերու մեծարման:

ԱՄՆ-ի մէջ Մայրերու օրը առաջին անգամ հրապարակային խրատուած է ամերիկացի ծուլիա Ուորտ Հոուլը 1872-ին: Ըստ անոր՝ «Մայրերու օր»-ը յանուն խաղաղութեան Մայրերու միասնութեան օրն է ամբողջ աշխարհի մէջ: Ծուլիա Ուորտի հայեցակարգը լայն աջակցութիւն չստացաւ ԱՄՆ-ի, եւ այլ երկիրներու մէջ:

րեց ազգային տօն՝ ի պատիւ բոլոր ամերիկացի Մայրերու: Ամերիկայէն ետք Մայիսի երկրորդ Կիրակին սկսաւ տօնել եւս 23 երկիր, ինչպէս՝ Պահլէյնը, Հոնքոնկը, Հնդկաստանը, Մալեզիան, Մեքսիքը, Նիքարակուան, Արաբ կան Միացեալ Էմիրութիւնները, Օմանը, Փաքիստանը, Քաթարը, Սէուական Արաբիան, Սինկափուրը:

ԱՆԳԵԱԼ ԶՈՐԱ ԱՄԻՍՆԵՐՈՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՐԳԱԽ ՖՈՆՏՐ \$1.1 ՄԻԼԻՈՆԻ ԴԵՂՈՐԱՅԻ ՀԱՅՔԱՅԹԱԾ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՈՒ ԱՐԳԱԽԻՆ

2023-ի առաջին չորս ամիսներուն, Հայաստան Արցախ Ֆոնտր վեց տարբեր առաքումներով դեղորայք հայթայթած է Հայաստանին ու Արցախին: Ուղարկուած ապրանքներուն ընդհանուր արժէքն է \$1.1 միլիոն, որուն \$152,000-ի համարժէքը տրամադրուած է Արցախին: Դեղորայքի բոլոր վեց առաքումները նուիրուած էին Սանթա Պարպարայէն Direct Relief կազմակերպութեան կողմէ՝ Հայաստան Արցախ Ֆոնտր խնդրանքով: Հակառակ անոր որ Ատրպէյճանը աւելի քան չորս ամիս է Վերջապակած է Արցախը Հայաստանին կապող Լաչինի միջանցքը, Կարմիր խաչի Միջազգային Կոմիտէն կարողացաւ Արցախ հասցնել հրատապօրէն անհրաժեշտ դեղերու վեց առաքումներն ալ:

Արցախ ուղարկուած բժշկական ապրանքները կը ներառեն 350 պարկ Metronidazole, 118 շիշ Isoflurane (Forane), 4,230 սրուակ Tranexamic Acid, 12,500 սրուակ Dexamethasone, 15,080 պարկ Sodium Chloride, եւ բազմաթիւ սնտուկներով Olmesartan, Amlodipine Besylate, Colesevelan, Naproxen, եւ N-95 բժշկական որակի դիմակներ: Աւելին, Հայաստան եւ Արցախ կատարուած առաքումները կը ներառեն ինչպէս Similac մականիշի 1,568 թիթեղատուփ մանուկներու ուտելիք (baby formula), եւ 1,670 հատ Vital մականիշի կենսանիւթ (oral nutritional supplement), որոնք բոլորն ալ անմիջականօրէն անհրաժեշտ են, յատկապէս Արցախի մէջ: «Չափազանց բարձր կը գնահատենք Direct Relief-ի կողմէ Հայաստանի եւ Արցախի համար նուիրուած, կեանք փրկող դեղերը, ինչպէս նաեւ Կարմիր խաչի Միջազգային Կոմիտէին տրամադրած անյապաղ օգնութիւնը՝ զանոնք Արցախի մէջ շրջափակուած 120,000 հայութեան հասցնելու նպատակին համար», յայտնեց Հայաստան Արցախ Ֆոնտրի Նախագահ Յարութ Մասունեան:

Անցեալ 34 տարիներուն, Հայաստան Արցախ Ֆոնտրն ու զայն նախորդած Միացեալ Հայկական Ֆոնտր Հայաստանին ու Արցախին հայթայթած են \$973 միլիոն ընդհանուր արժէքով մարդասիրական օժանդակութիւն:

Քայիֆորնիոյ Համայնքային Իպրոցներ

ՎԵՐԱՊԱՏՎԵՐԱՑՆԵԼՈՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Դասարաններով, որոնք կառուցուած են հիմք ունենալով համայնքին ակադեմական եւ մշակութային կարիքները: Տրամադրելով Խորհրդատուութիւն, Առողջութեան Կեդրոններ, Մանուկներու հոգատարութիւն եւ Ծնողներու Կրթութիւն:

ԳՆԱԽԱՏԱԳԻՐ

ՀԲԸ Միութեան Լոս Անճելեսի վեթերաններու վարչութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ստորեւ նշուած բոլոր նուիրատուներուն, հանգուցեալ ժիրայր Դանիէլեանի հոգեհանգստեան արարողութեան եւ ոգեկոչման հանդիսութեան առիթով:

ՀԲԸՄ Յովակիմեան-Յակոբեան Շրջնով. Միութիւն	\$2,000
Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Անի Գասպարեան	\$500
Տէր եւ Տիկ. Վարդան եւ Պէրթա Նազիրեան	\$500
Տէր եւ Տիկ. Շահէ եւ Արփի Կանիմեան	\$300
Տիկին Անի Սարգիսեան	\$300
Տոբթ. Զաւէն Արսլանեան	\$250
Տոբթ. Սիմոն Քէօշկէրեան	\$250
Տէր եւ Տիկ. Զաւէն եւ Անէթ Քէօշկէրեան	\$250
Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր եւ Լուսի Գարակէօզեան	\$250
Տէր եւ Տիկ. Անդրանիկ եւ Սեւտա Գարակէօզեան	\$250
Տէր եւ Տիկ. Աւօ եւ Արմիկ Մարգարեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Սիմոն եւ Սիլվիա Կանիմեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Արա եւ Սոնիա Պապայեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ Սիլվա Քէնտրիճեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Ճօ եւ Սեդա Յովսէփեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Ռոզին Տէր Դաւիթեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Անի Պապիկեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Աստղիկ Տատուրեան	\$200
Տէր եւ Տիկ. Սէրգօ եւ Սիլվա Քէօշկէրեան	\$200
Տոբթ. եւ Տիկ. Կիրակոս եւ Անի Մինասեան	\$150
Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Սիլվի Մազմանեան	\$150
Տիկին Վանտա Պէրպէրեան	\$100
Տիար Յարութ Սողոմոնեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ եւ Ռոզմէրի Ճանոյեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ եւ Անի Նահապետեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Սիլվա Քէօշկէրեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Վարդգէս եւ Ալիա Գուրուեան	\$100
Տիար Կարպիս Պետոյեան	\$100
Տիկին Անի Պօղոսեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Տիգրան եւ Մէլօ Էփրեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Սիլվա Յակոբեան	\$100
Տիար Սարգիս Մաճառեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Տիրան եւ Մարկրիթ Ճէրէճեան	\$100
Տիկին Սիլվա Էփրեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Արա եւ Անի Ֆէրմանեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Պաղտիկ եւ Սիլվիա Գրվըրեան	\$100
Տէր եւ Տիկ. Բենիամին եւ Անի Արոյեան	\$75
Տէր եւ Տիկ. Պետրոս եւ Թագուհի Քարթուեան	\$50
Տիկին Լուիզ Հատիտեան	\$30

«Սփիւռքահայ Երիտասարդը Երէկ եւ Այսօր»

Շարունակուած էջ 11-էն

ուր օտարացման եւ ձուլման պայմանները աւելի հեշտ են ու գրաւիչ նամանականգ ՝ Սոցիալ լրատուամիջոցներու հետեւող ու արհեստագիտութեան եւ արդիականացման հոսանքին հետ քայլ պահող նոր սերունդին որոնք հայաստրոփ հոգին ու մայրենի լեզուն աղաղակաբար կը հեռացնէ հայ երիտասարդը քրիստոնէութենէ եւ հայեցի

դաստիարակութենէ աւելին՝ մեր նախահայրերէ մեզի ժառանգուած ականդութիւններէ եւ ընտանեկան սրբութենէ:

Աւարտին, վարչութեան ատենապետ Յարութիւն Տէրվիշոյլեան ներկաները հրաւիրեց ազատ գրոյցի ուր եղան կարծիքներու փոխանակում եւ շինիչ քննարկումներ ու գրոյցներ, հայկական արմատներու ամրապնդման ու հայ լեզուի ու մշակոյթի գարգացման ուղղութեամբ:

Կը Փնտռուի Խնամակալ

Կլէնտէլի շրջանին մէջ կը փնտռուի խնամակալ՝ երէց, սակայն առողջ տիկնոջ մը համար:

Նախընտրաբար խօսի Արաբերէն եւ կամ Արեւմտահայերէն, ունենայ ու վարէ ինքնաշարժ:

Հետաքրքրուողները կրնան հեռաձայնել կամ Text ընել Քաթիային՝ 818-281-0351 թիւով:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ՍԱՆՐԱՍԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԴժՈՒԱՐ ՕՐԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակուած էջ 12-էն

յաստանի ներկային, ինչպէս նաեւ Բ. եւ Գ. հանրապետութեանց առնչութեամբ. «Ան (իմա՝ Գ. հանրապետութիւնը, մատնանշուած՝ մեր կողմէ) նախկին խորհրդային շրջանէն ժառանգած է բաւական լաւ ենթակառուցք մը, որ գոյութիւն չունէր նախկին հանրապետութեան ժամանակ (այստեղ խօսքը Ա. հանրապետութեան մասին է, մատնանշուած՝ մեր կողմէ)»:

Այսօր մենք ունինք Հայաստանի Գ. Հանրապետութիւնը, որ հիմնուեցաւ 1991-ին: Այսօրը դարձեալ դժուար է: Պատմութիւնը ինքզինք կը կրկնէ, իսկ հայը դարձեալ ականատես կ'ըլլայ իր դժուար օրերու պատմութեան եւ կը կանգնի աւելի լաւ ապագայ կերտելու հրամայականին դիմաց: Ներկայ Հայաստանը եւ անոր աշխարհաքաղաքական տուեալներն ու իրավիճակները կարծէք երբեք չեն փոխուած նախորդ ժամանակաշրջաններէն. «Կովկասը միշտ ալ եղած է լեցուն ներքին առճակատումներով եւ ենթակայ՝ հեռաւոր թէ մօտաւոր ուժերու աշխարհաքաղաքական շահերուն եւ դիրքորոշումներուն: Կորսնցուցիչ Հայաստանի առաջին անկախութիւնը՝ մեր շուրջը փչող զօրեղ քամիներուն հետեւանքով: Այսօր եւս կովկասը կը գտնուի նոյն կացութեան մէջ» (Արամ Ա. կաթողիկոս, 2018):

Այս իմաստով եւ հետեւելով պատմութեան կրկնուող հոլովոյթներուն՝ առկայ է մտահոգութիւն մը, թէ արդեօք ներկայ անկախութիւնն ալ կրնանք կորսնցնել:

Անհրաժեշտ է վեր առնել եւ վերլուծել Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան պատմութիւնը եւ գալն «կորսնցնելու» պատճառները:

Ա. հանրապետութիւնը եւ գալն «կորսնցնելու» գործընթացը ի գուր եւ ապարդիւն չէին: Ա. հանրապետութիւնը, թէկուզ՝ իր անկումը ապրելով, հիմքը դրաւ Բ. հանրապետութեան: Բ. հանրապետութիւնը իր բացասական, բայց նոյնքան դրական տուեալներով, հիմքը դրաւ Գ. հանրապետութեան: Պատմութեան օղակն է, որ իրար միանալով եւ շաղկապուելով՝ ստեղծեց հայու պատմութիւնը, որ դժուար օրերու ընդմէջէն հասաւ մինչեւ այսօր:

Այսօրուան հրամայականը դժուար օրերու ընդմէջէն ստեղծուած Հայաստան աշխարհը եւ հայուն պատմութիւնը պահելն ու զարգացնելն է:

Չանոնք պահելու եւ զարգացնելու համար իւրաքանչիւր հայ կարիք ունի կամքի: Կամք մը, որ չ'ընկրկիր: Չընկրկող կամքն է, որ կը ստեղծէ տեսիլք եւ իտէյալ: «Ա. հանրապետութեան շրջանին բազմաթիւ պետական մարդիկ, նախարարներ եւ ղեկավարներ պէտք եղած ուսումն ու պատրաստութիւնը չունէին, բայց իրենց նուիրումը հայրենիքին անգնահատելի էր, երբ անոնք կ'ապրէին ու կը մեռնէին ժողովուրդին համար ու հեռու էին անձնական շահարկումներէ: Սա սերունդ մըն էր իտէյալապաշտ ու տեսիլք ունեցող» (Փրոֆ.

Ռիչըրտ Յովհաննէսեան, 2018):

Դարձեալ կը վերադառնամ հայոց պատմութեան դասապահերուն: Իւրաքանչիւր հայու պատմութիւնը, որ դժուար օրերու ընդմէջէն հասած է մինչեւ Ա. հանրապետութիւնը: Ես տեսայ, թէ Հայաստանի Ա. Հանրապետութիւնը իր բոլոր դժուարութիւններուն ընդմէջէն ինչպէ՞ս դարձած է խորհրդանիշ մը ինձի նման սփիւռքահայու մը համար, որ գրկուած է իր հարագատ հողին վրայ ապրելու առանձնաշնորհումէն:

Խորհրդանիշ մը՝ գիտակցելու, թէ հայրենիք ունենալու եւ գալն պահելու գրաւականը որքան կարեւոր է հայու պատմութեան շարունակականութեան համար:

Պատմութեան շարունակականութեան ենթահողը, թէկուզ՝ դժուար օրերու ընդմէջէն, լաւ կերպով կ'արտացոլայ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան հոգիին մէջէն: «Դրա համար (ակնարկը Ա. հանրապետութեան կը վերաբերի, ընդգծումը՝ մեր կողմէ) հայ ժողովուրդը պարտական էր ոչ թէ որեւէ պետութեան բարեհոգութեան, այլ իր հերոսական ոգորումներուն եւ առաջին հերթին՝ Սարգարապատի,

Բաշ Ապարանի եւ Զարաքիլիսի ճակատամարտերուն: Այդ հերոսամարտերով հայ ժողովուրդը ոչ միայն պաշտպանեց իր ֆիզիքական գոյութիւնը, այլեւ ապացուցեց եւ արժանիօրէն վաստակեցաւ անկախութեան իրաւունքը» (Արարատ Յակոբեան, 1992):

«Վաստակելու» համար հայը կարիք ունի կամքի: Կամք մը, որ չ'ընկրկիր: Կամք մը, որ տեսիլք եւ իտէյալ կը ստեղծէ՝ հայու պատմութիւնը դնելու շարունակական ընթացքի մէջ:

Այսօր կ'ապրինք Գ. հանրապետութիւնը: Այդ արդիւնք է Բ. հանրապետութեան, որ իր կարգին շարունակականութիւնն է առաջինին:

Երեք հանրապետութիւնները միացնող օղակը հայուն կամքն է, որ դժուար օրերու ընդմէջէն կերտեց իր հայրենիքը եւ հողը: Հայրենիքը եւ հողը, որոնք հայու պատմութիւնն են:

Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ղեկավարները հաւատացած էին հայու կամքին եւ անոր դրսեւորումին: Անոնք ունեցան տեսիլք, թէ հայու պատմութիւնը պէտք է շարունակուի, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը: Անոնք կառնչեցան այս տեսլականին, որովհետեւ հաւատացած էին, որ՝ «Աշխարհի մէջ չկայ մի ուրիշ ժողովուրդ, որ այնքան ուժգին, այնքան մտերիմ կերպով կ'ապուած լինի իր հողին, որքան հայը» (Աւետիս Ահարոնեան, 1926): Արժէ շարունակել հաւատալ հողի այս ուժին:

Այս ուժը եւ անոր ստեղծած կապուածութիւնն են, որոնք պիտի կերտեն հայու պատմութիւնը, որքան ալ դժուար ըլլան օրերը:

Ա., Բ. եւ Գ. հանրապետութիւնները:

Հայու պատմութիւնը: Դժուար օրերու պատմութիւնը: Բայց՝ ապրող եւ ապրեցնող պատմութիւնը:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք «Մասիս» Շաբաթաթերթին Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

«Պայրըն Միւնիխ» Յաղթեց Եւ Հռչակուեցաւ Գերմանիոյ Ախոյեան

«Պայրըն Միւնիխ» պաշտպանեց Գերմանիոյ ախոյեանի տիտղոսը: Պունտեսլիկայի վերջին հանգրուանին Թոմաս Տուխելի գլխավորած խումբը հիւրընկալեց «Քիոլնին» եւ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով: «Պայրըն» 71 կէտով բարձրացաւ առաջին տեղ՝ եւ յաջորդական 11-րդ տարին ըլլալով նուաճելով ախոյեանի տիտղոսը: Տորթմունտի «Պորուսիան» կորսնցուց ոսկի առիթը երբ իր իսկ դաշտին վրայ 2:2 արդիւնքով հաւասարեցաւ «Մայնցի» հետ եւ նոյն 71 կէտով գրաւեց երկրորդ տեղը՝ կրելու տարբերութեամբ:

Հոլանտը Ստացաւ «Ոսկէ Խաղակօշիկը», Տաւիտ Տէ Խեան՝ «Ոսկէ Ձեռնոցը»

Անգլիոյ ախոյեան «Մանչեսթեր Սիթիի» 22-ամեայ նորվեկիացի յարձակող էրլինկ Հոլանտը ստացաւ Փրեմիեր Լիկայի աւարտած մրցաշրջանի լաւագոյն ումբարկուի «Ոսկէ Խաղակօշիկ» մրցանակը: Հոլանտը 36 կողով սահմանեց Փրեմիեր Լիկայի մրցանիշ մէկ մրցաշրջանին շանակած կոլերու քանակով: Լաւագոյն բերդապասապահ «Ոսկէ ձեռնոց» մրցանակը ստացաւ «Մանչեսթեր Յունայթըտի» 32-ամեայ սպանացի դարպասապահ Տաւիտ Տէ Խեան:

Մպափէն Ու Բենգամէն Ստացած Են Լաւագոյն Ֆրանսացի Ֆուլպոլիստներու Մրցանակները

Ֆրանսացի ախոյեան ՊՍԺ-ի 24-ամեայ ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մպափէն արժանացած է Ֆրանսացի աւարտուած առաջնութեան լաւագոյն ֆուլպոլիստի մրցանակին: Աւարտած առաջնութեան Մպափէն մասնակցած է 33 հանդիպման, նշանակած է 28 կոլ, կատարած է 5 կոլային փոխանցում: Ֆրանսայէն դուրս հանդէս եկող լաւագոյն ֆրանսացի ֆուլպոլիստի մրցանակին արժանացած է Մատրիտի «Ռեալի» 35-ամեայ յարձակող Քարիմ Բենգամէն: Ան չորրորդ անգամ անընդմէջ կը ստանայ այս մրցանակը: Աւարտող մրցաշրջանին Բենգամէն «Ռեալի» հետ մասնակցած է 42 հանդիպման, նշանակած է 30 կոլ, կատարած է 6 կոլային փոխանցում:

«Դիկրեսը» 8-րդ Անգամ Նուաճեց Մեքսիքոյի Ախոյեանի Տիտղոսը

«Տիկրեսը» 8-րդ անգամ նուաճեց ֆուլպոլի Մեքսիքոյի ախոյեանի տիտղոսը: Կլաուսուրայի եզրափակիչի երկրորդ խաղին Մոնթերէյ քաղաքը ներկայացնող խումբը 3:2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Կուատալախարային»: Խումբերու առաջին հանդիպումը աւարտած էր հաւասար՝ 0:0 արդիւնքով: «Դիկրես» 2015 թուականէն յետոյ 5-րդ անգամ նուաճեց Մեքսիքոյի ախոյեանի տիտղոսը:

World Challenge Cup. Արթուր Դաւթեանը՝ Ոսկէ Մետալակիր

Աշխարհի ախոյեան, Եւրոպայի կրկնակի ախոյեան, Թոքիոյի Ողիմպիական խաղերու պրոնզէ մետալակիր Արթուր Դաւթեանը Պուլկարիոյ Վառնա քաղաքին մէջ տեղի ունեցող սպորտային մարմնամարզութեան World Challenge Cup մրցաշարին նուաճեց յենացատկի ոսկի մետալը: Եզրափակիչին ան վաստակեցաւ 14,799 կէտ: Աւելի կանուխ Արթուր Դաւթեան պրոնզէ մետալակիր դարձած էր նժույզ թափեր եւ օղակներու վարժու թիւններուն: Արթուր Աւետիսեան ոսկէ մետալ նուաճած էր օղակներու վարժութեան մէջ:

«Ռուլան Գարոս» Էլինա Աւանեսեանի Անակնկալ Յաղթանակը

Թեւիսի Ֆրանսայի բաց առաջնութեան մեծ յաղթանակով մեկնարկեց աշխարհի 134-րդ ռաքետ, ռուսաստանցի էլինա Աւանեսեանը: Առաջին խաղին 20-ամեայ Աւանեսեան մրցեցաւ աշխարհի 12-րդ ռաքետ, Թոքիոյի ողիմպիական ախոյեան, Չուիցերլանդի Պելլինտա Պենչիչի հետ եւ առաւելութեան հասաւ 6:3, 2:6, 6:4: Պայքարը տեւեց 2 ժամ եւ 21 վայրկեան: Էլինա Աւանեսեանի յաջորդ մրցակիցը կ'ըլլայ Ֆրանսայի ներկայացուցիչ, աշխարհի 124-րդ ռաքետ Լէոլյա Ժանժանը: «Ռուլան Գարոսի» մրցանակային հիմնադրամը 49,6 միլիոն եւրօ է:

Կարէն Խաչանովի Յաղթական Մեկնարկը

Աշխարհի 11-րդ ռաքետ, ռուսաստանցի Կարէն Խաչանով յաղթանակով սկսաւ Ֆրանսայի բաց առաջնութիւնը: Հայ թենիսիստը մրցեցաւ աշխարհի 69-րդ ռաքետ, ֆրանսացի Կոնստան Լետիէնի հետ եւ հասաւ յաղթանակի 3:2 արդիւնքով:

Գանատան Նուաճեց Հոքիի Աշխարհի Ախոյեանի Տիտղոսը

Հոքիի Գանատայի հաւաքականը նուաճեց աշխարհի ախոյեանի տիտղոսը: Ֆինլանտայի Տամպերէ քաղաքին մէջ տեղի ունեցած եզրափակիչին գանատացիները 5:2 արդիւնքով պարտութեան մատնեցին Գերմանիոյ հաւաքականին: Գանատան 28-րդ անգամ հռչակուեցաւ աշխարհի ախոյեան: Պրոնզէ մետալները նուաճեց Լատվիայի հաւաքականը, որ աւելցուած ժամանակի ընթացքին 4:3 արդիւնքով յաղթեց ամերիկացիներուն: